

**Leo Trotskij:
Vart går Storbritannien, del III.
Efter generalstrejken.**

Redaktionell not.

Inget av kapitlen i del III publicerades i Sovjetunionen, även om maskinskrivna kopior cirkulerades i slutet av 1920-talet.

Sista kapitlet ("Balansräkning över den anglo-ryska kommittén") är ett utdrag ur **Tredje internationalen efter Lenin**, som finns publicerad på marxistarkiv.se.

Kapitel 1. Det brittiska kommunistpartiets framtid

3 juni 1926

Legender spelar en allt större roll i vårt partiliv. En sådan legend är det systematiskt spridda och befängda ryktet om min "rädsla" för skörden. På samma ideologiska nivå befinner sig en ny legend med innebörden att jag anser det brittiska kommunistpartiet vara en reaktionär organisation, ett hinder på arbetarklassens väg. Var och en som har tittat igenom min lilla bok **Vart går Storbritanien?** inser med lätthet hur löjliga dessa påståenden är, som inte har till syfte att belysa frågans andemening, utan att få mig att hamna på kant med det brittiska kommunistpartiet.

Strax innan det stora händelserna i England uttryckte jag i ett brev till politbyrån farhågor för att det brittiska kommunistpartiet, precis som det bulgariska, i det kritiska ögonblick då massorna är aktiva skulle anta en alltför passiv eller förhållande inställning – än mer som det skulle utsättas för ett oerhört tryck från den borgerliga staten, den borgerliga allmänna opinionen, och arbetarklassens hela byråkratism. Vad drog jag för slutsats av det? Tja, här är den. "Ett av de viktigaste problemen är att hjälpa det brittiska kommunistpartiet att på ett genomgripande sätt förstå och studera denna framtidsutsikt." Vi måste hjälpa det att välja ut och samla kring sig de element "som kan förstå att stora massstrider är oundvikliga och utan fruktan går dem till mötes." Det är den slutsats jag drog från mina egna tvivel och betänkligheter. Kan det verkligen sägas vara riktat mot det brittiska kommunistpartiet? Sedan när har varningar för passivitet inför stora strider, och rekommendationer att välja mer aktiva element, inneburit att tala mot kommunistpartiet? Och detta är Lenins parti.

Vid ett utvidgat möte med exekutivkommittén varnade några brittiska kamrater för att överdriva den brittiska kapitalismens kris. Därmed visade de att de underskattar krisens djup och inte inser att sociala sammandrabbningar är omedelbart förestående. Ett ojämförligt mindre viktigt faktum, nämligen att min bok gavs ut med ett förord av Brailsford, var för mig ännu ett symptom på att det fanns en beredvillighet till kompromisser bland en viktig del av de brittiska kommunisterna. De har ännu inte haft några erfarenheter av att leda massaktioner. Sammantaget reste detta ganska rimliga farhågor för överdriven försiktighet, bristande beslutsamhet och till och med passivitet från den mäktiga byråkratiska opposition som finns inom arbetarklassens alla gamla administrativa organisationer.

Antyder inte de grundläggande revolutionära lärdomarna att det under dessa förhållanden faktiskt var nödvändigt att betona, upprepa, understryka faran för att den omedelbart förestående strejken skulle motarbetas och möta motstånd och sabotage inom hela den gamla organisatoriska överbyggnaden, och bristande beslutsamhet från kommunistpartiets sida? Jag anser att vårt partis främsta uppgift i internationalen är att varna före aktionerna och inte bestraffa med byråkratiska medel efter dem. I ett brev som rapporterar om det brittiska partiet kan vi läsa:

Inom vissa av våra regionala organisationer kunde man tyvärr märka att det överlevde en del sekteristiska rester i partiet. Dessa organisationer har inte rotat sig tillräckligt djupt i fackföreningarna, och det förklarar också det faktum att de sackade efter massorna under strejkerna. (Brev från T Stewart¹ till Kominterns sekreterare, 21 maj 1926.)

Utifrån de brittiska kommunisternas egna ord är det således uppenbart att den sortens brister hade visat sig, brister som kunde och måste befaras. Lyckligtvis befann sig partiets revolutionära verksamhet på en rimligt hög nivå. Det är vår allmänna bedrift, men den minskar inte behovet att utfärda en varning. Utan kritik mot vissa brittiska kamrater i Kominterns exekutivkommitté, utan vänskap-

1 **T Stewart** som Trotskij hänvisar till här är troligen R Stewart, som då fungerade som sekreterare i det brittiska kommunistpartiet – engelske översättarens anmärkning.

liga tillrättavisningar och varningar, så kunde elementen av passivitet och obeslutsamhet ha visat sig få större inflytande än de lyckligtvis inte fick.

Ändå är det brottsligt att framställa saker och ting på detta sätt, som om det brittiska kommunistpartiet hade tagit itu med alla sina problem. Skillnaden mellan dess styrka, resurser och medel och de alltmer överhängande objektiva uppgifterna är enorm. Och vi måste tala öppet om det, inte ersätta revolutionär politik med partilegender och formler.

Men med tanke på det brittiska samhällslivets oerhörda konservatism behöver det unga brittiska kommunistpartiet samtidigt tiofalt öka sin oförsonlighet, kritik och motstånd mot trycket från den borgerliga samhällsopinionen och dess ”arbetarorganisationer”.

Kapitel 2. Resolution om generalstrejken i Storbritannien

(Framlagd inför kommunistpartiets centralkommittémöte 14-23 juli 1926.)

I betraktande av det fullständigt obestriddiga faktum att General Council, efter att den 12 maj ha förrått kolgruvearbetarna genom att på ett illvilligt sätt avbryta generalstrejken, nu förbereder ett slutgiltigt förräderi mot gruvarbetarstrejken, som genom Councils aktion redan har blivit isolerad;

I betraktande av det faktum att General Council, genom att formellt bibehålla den anglo-ryska kommittén,² försöker vinna tid för sitt förrädiska arbete och åtminstone för ett tag till uppenbarligen vill dölja sitt förrädiska arbete för massorna;

I betraktande av det faktum att det är för dessa och endast dessa syften som förrädarna i General Council har användning för den anglo-ryska kommitténs konferens i Paris;

Beordrar plenarmötet politbyrån:

Att på alla sätt påskynda sammankallandet av den anglo-ryska kommittén, och inte låta Paris-konferensen bli uppskjuten en enda dag.

Att vid Pariskonferensen ställa alla frågor fullkomligt rättframt och skarpt, och inte ge förrädarna någon möjlighet att undvika eller slingra sig undan frågan och ännu en gång lura arbetarna;

Och efter att i alla avseenden ha avslöjat förrädarnas avsikter omedelbart bryta med den anglo-ryska kommittén, eftersom vi varken direkt eller indirekt kan dölja eller gå vidare tillsammans med de personer som har förrått gruvarbetarnas fortsatta kamp. På samma gång öka ansträngningarna att stärka *enhetsfronten*³ underifrån, och framförallt lita till de band som har upprättats till gruv-
arbetarnas fackförening.

Dessutom förkunnar plenarmötet att politbyråns majoritet har fört en djupt felaktig politik i frågan om den anglo-ryska kommittén. Arbetarmassorna i Storbritannien gjorde allra hårdast motstånd mot General Council i samband med att generalstrejken avbröts. Det var då nödvändigt var att hålla takten med det brittiska proletariats mest aktiva krafter och i det ögonblicket bryta med General Council som hade förrått generalstrejken. Under flera årtionden har Storbritanniens borgerliga arbetarpolitiker periodvis lurat arbetarmassorna, och varje gång utlöst arbetarnas ilska. Men avsak-

2 I november 1924 anlände en stor delegation av brittiska fackföreningsledare, under ledning av ordföranden för fackföreningskongressen A A Purcell, till Moskva. Efter att ha granskat situationen i Ryssland återvände de hem och avgav en rapport som prisade bolsjevikregeringens landvinningar. I maj 1925 anlände en rysk utbytesdelegation till England, under ledning av ordföranden för de ryska fackföreningarnas centrala råd M Tomskij, till de brittiska fackföreningarnas kongress i Hull. 14 maj 1925 utarbetades ett protokoll där de två fackföreningsledarna kom överens om att bilda den **Anglo-ryska fackliga enhetskommittén**, med lika representation från båda organisationerna. Man lät förstå att syftet med denna kommitté var att gynna den internationella fackliga enheten, kampen för att motverka reaktionens seger, och mot krigsfaran. Kommittén fortlevde ännu ett år efter den brittiska delens skändliga uppträdande under generalstrejken i maj 1926, trots att den ryska oppositionen krävde att de ryska ledarna demonstrativt skulle lämna kommittén och på så sätt beröva de brittiska Labourledarna den revolutionära täckmantel de fick av de vänskapliga förbindelserna med ryssarna. Kommittén upplöstes till slut, men inte på ryskt initiativ, utan när de brittiska fackföreningarnas ledning drog sig tillbaka från den.

3 Politiken att bilda **enhetsfronter** med andra arbetargrupperingar formulerades av Lenin och Trotskij och antogs av Kominterns första kongresser. Den hade sin grund i behovet att vinna över arbetarmassorna till en revolutionär handlingslinje i en situation där en majoritet av arbetarna följde reformistiska ledare. Trotskij's hänvisning här till enhetsfront "underifrån" ska inte blandas samman med den politik som Komintern följde under den "tredje perioden" (1928-1934), när stalinisterna var mot enhetsaktioner med de socialdemokratiska ledarna och ledare för andra icke stalinistiska organisationer, och hävdade att enhetsfronter bara var tillåtna när de kom till "underifrån", det vill säga över huvudet på ledarna för andra organisationer. Trotskij gick bestämt mot den sortens politik, som omöjliggjorde alla former av verkliga enhetsfronter.

naden av ett verkligt revolutionärt parti har alltid gjort det möjligt för dem att låta lite tid gå så att massornas ilska kunde svalna, för att sedan återuppta sitt förrådiska arbete. Därför var det nödvändigt att utan tvekan bryta med General Council i frågan om förräderiet mot strejken, vid tidpunkten för detta förräderi och inför ögonen på massorna. Förrädarna skulle inte ha tillåtit att ens under en timme efter att de avbröt strejken framstå som våra "allierade". Bara de brittiska arbetarna kan kasta ut det nuvarande General Council, men de bör få stöd i detta arbete genom vårt exempel, och inte hindras av ens ett indirekt stöd till General Council genom att vi vidmakthåller de organisatoriska banden.

Det vore ett oförlåtligt, på gränsen till kriminellt, misstag om vi i framtiden lät General Council steg för steg flytta tillbaka denna fråga, och gradvis och omärkligt reducera den anglo-ryska kommittén till ett intet eller själv bryta med den kring någon mindre viktig fråga, som kommitténs stadgar eller liknande. Varje medveten brittisk arbetare skulle då fråga oss varför vi inte bröt med General Council när de förråddes generalstrejken eller senare, när de ovanpå det förrådde kolgruvearbetarnas strejk, utan istället bröt med det på grund av den ena eller andra mindre viktiga frågan efter att gruvstrejken hade krossats. Ty General Councils alla ansträngningar syftar i den riktningen. En passiv vänta-och-se-politik från vår sida skulle bidra till att göra General Councils lednings politik framgångsrik, en politik som räknar med att den anglo-ryska kommittén kan begravas diskret med minsta möjliga förluster för de brittiska förrädarna.

Att försvara bevarandet av den anglo-ryska kommittén med argumentet att vi inte kan hoppa över proletariats organisationer som är "historiskt givna", är att ägna sig åt grovt ordklyveri, som oundvikligen kommer att leda till opportunistiska slutsatser. Vi kan inte hoppa över fackföreningarna, eftersom de är proletariats "historiskt givna" organisationer. Men den anglo-ryska kommittén är en tillfällig gruppering, som har uppstått ur en tillfällig situation.

Det var helt rätt att ingå denna allians när vi gjorde det, men i syfte att vända den mot opportunisterna, för att pressa de vacklande ledarna så långt framåt som möjligt, och för att avslöja dem och bryta med dem i händelse av att de skulle begå förräderi. Men att bryta med generalstrejkens förrädare på det sätt som vi har gjort med vårt exempel och våra handlingar, är att säga till det brittiska massorna: "Fördöm era ledare som förrädare men låt dem stanna kvar på sina poster. Det är så vi har gjort i förhållande till den anglo-ryska kommittén."

Alla argumenten om att det inte är tillåtet att "hoppa över" det förrådiska General Council kan och borde tiofalt mer tillämpas på frågan om att gå med i Amsterdaminternationalen.⁴ Ur denna synvinkel borde själva det faktum att Profintern existerar kallas ett försök att "hoppa över" Amsterdam... De mest konsekventa förespråkarna för att vidmakthålla den anglo-ryska kommittén glider faktiskt gradvis över till att vara för att gå med i Amsterdaminternationalen.

Försöket att rättfärdiga existensen av den nuvarande anglo-ryska kommittén är i grunden fel. Det är sant att Baldwin kämpar mot General Council, på samma sätt som Hindenburg kämpade mot de tyska socialdemokraterna. Det följer inte av något av dessa fakta att vi måste eller får ingå ett block med Purcell eller Scheidemann.

Enhetsfronttaktiken bibehåller fortfarande all sin kraft som den viktigaste metoden i kampen om massorna. En grundläggande princip i denna taktik är: "Med massorna – alltid, med de vacklande ledarna – ibland, men bars å länge de står i ledningen för massorna." Utan att för ett ögonblick upphöra med sin kritik av de vacklande ledare, måste man använda dem så länge massorna tvingar dem

4 **Amsterdaminternationalen** var en internationella fackföreningsfederation, som var baserad i Amsterdam. Den var motståndare till **Profintern** (Röda fackföreningsinternationalen), som omfattade de fackföreningar som var anslutna till Tredje internationalen.

framåt. Och man måste bryta med dem vid rätt tidpunkt, när de övergår från vacklan till fientliga handlingar och förräderi. Man måste använda tillfället när man bryter för att avslöja de förrådiska ledarna och ställa deras uppfattning mot massornas. Just häri ligger enhetsfrontspolitikens innersta revolutionära väsen. Utan det riskerar alltid kampen om massorna att förvandlas till ett opportunistiskt svansande för spontaniteten, dolt av en till intet förpliktigande kritik av opportunisten enbart i ord. Politbyråmajoritetens linje i frågan om den anglo-ryska kommittén var uppenbarligen en överträdelse av enhetsfrontspolitikens *revolutionära andemening*.

Fackföreningarna är de viktigaste massorganisationerna i Storbritannien. Men kampen om inflytandet över de massor som organiseras i dessa fackföreningar får i inget fall leda till knäfall inför den konservativa tradeunionismen i form av fullständigt opportunistiska och svanspolitiska grupperingar. Ju snabbare den revolutionära utvecklingen går i Storbritannien och ju tydligare nya organisatoriska former (fackliga ombud [shop stewards], aktionskommittéer) ställs mot de gamla, inte för att kringgå fackföreningarna utan på deras grundvalar – ju större uppmärksamhet bör de brittiska kommunisterna ägna åt att utveckla nya organisatoriska former som grundar sig på massrörelsen.

Plenarmötet förkastar med skärpa försöket att använda Lenins lära om behovet av ständig, oförtröttlig och envis kamp i alla sorters arbetarorganisationer för att rättfärdiga en passiv, försonlig, vänta-och-se inställning gentemot de förrådiska ledarna, under förevändning att de återspeglar arbetarklassens nuvarande utvecklingsnivå, att ”de är det bästa som finns”, att ”det ännu inte finns någon färdig som kan ersätta dem”, och så vidare. Lenin gick med på att man kunde ingå tillfälliga block med till och med opportunistiska ledare, under förutsättning att man gjorde en skarp och djärv sväng och brytning på grundval av massornas aktioner när ledarna började hålla tillbaka, gå emot eller förråda. Lenins lära om att gå på offensiven står i skarp kontrast till mensjevikernas passivitet och vaksamma väntan, och försöken att överge denna lärans sant oförsonliga sida är varken mer eller mindre än att ta musten ur leninismens revolutionära lära.

Plenarmötet uttrycker sin orubbliga övertygelse om att Sovjetunionens internationella intressen, i egenskap av den första staten i världen med en proletär diktatur, helt och fullständigt sammanfaller med den internationella arbetarklassens och de förtryckta folkens intressen. Precis som tidigare är den revolutionära rörelsens utveckling på grundval av vänskaplig solidaritet den främsta garantin för Sovjetunionens okränkbarhet och möjligheten för vår socialistiska världsutveckling.

På samma gång förkunnar plenarmötet energiskt att den grovt felaktiga politiken, som väckte förhoppningar att det nuvarande General Council under ledning av Thomas, MacDonald och Purcell skulle vara redo och förmöget att föra en kamp mot imperialismen, militära interventioner, etc, nu har avslöjats. Så fort det blir fara för krig kommer de kompromissande ledare som på ett så fejt sätt förrådade sina egna arbetare under strejken, ännu mer ofrånkomligt och skamligt att förråda det brittiska proletariatet, Sovjetunionen och fredens sak. Bara genom att oförsonligt avslöja förrådarna i massornas ögon, bara genom att avlägsna dem från deras poster, kan man hindra borgarklassen från att överraska arbetarna oförberedda när den beslutar sig för att försöka inleda ett krig. Den bästa garantin mot krig är att förena sig med de brittiska arbetarmassorna på grundval av att verkligen avslöja deras nuvarande förrådiska generalstab, General Council. Thomas, MacDonald, Purcell och deras gelikar kan lika lite förhindra ett imperialistiskt angrepp som Tsereteli, Dan och Kerenskij och de andra kunde hindra den imperialistiska slakten.⁵ Det vore ett svårt brott mot

5 **Iraklij Tsereteli** (1882-1959) var rysk mensjevik. Stödde Första världskriget och hade ministerposter i den provisoriska regeringen mellan mars och augusti 1917. Han gick mot den bolsjevikiska oktoberrevolutionen och emigrerade 1919.

Feodor Dan (1871-1947) var en mensjevikisk ledare som satt med i Petrogradsovjetens presidium 1917. Blev senare aktiv motståndare mot revolutionen. Arrestades 1921, förvisades från Sovjetunionen 1922 och dog i USA.

Alexander Kerenskij (1882-1970) var medlem i det ryska socialistrevolutionära partiet och ledde den provisoriska

Sovjetunionen och världens proletariat att sprida några som helst illusioner i detta avseende.

Kominterns taktik, som i allt väsentligt utarbetades under Vladimir Iljitj [Lenin], borde stå kvar hård och fast. Följande delar av denna taktik är särskilt viktiga: (1) att kommunister måste arbeta i de mest reaktionära fackföreningarna för att under alla möjliga förhållanden kämpa för att vinna över massorna, (2) det tvingande behovet för de brittiska kommunisterna att gå in i Labourpartiet och kämpa mot att bli uteslutna ur denna organisation, eftersom de fem senaste årens erfarenheter fullkomligt bekräftar vad Lenin sa i denna fråga vid Kominterns andra kongress och i sin **”Vänsterismen” – kommunismens barnsjukdom**, och (3) behovet att kämpa mot både högeropportunistiska och ultravänsteristiska avvikelser.

”Anarkismen”, skrev Lenin, ”har icke sällan utgjort ett slags straff för arbetarrörelsens opportunistiska synder. De båda lytena har kompletterat varandra.” (*Valda verk i 10 band*, bd 9, s 390, ”’Vänsterismen’ - kommunismens barnsjukdom”.)

Plenarmötet anser att politbyråmajoritetens alltmer uppenbara linje att ersätta Lenins uttalande i frågan med att enbart (ibland helt principiell) kämpa mot ultravänsterismen och släta över den högeropportunistiska faran (Polen, England, Tyskland) är fullständigt otillåtlig. Situationen är särskilt farlig eftersom ju mer folk varnar mot den ökande högerfaran, desto mer anklagas de för att vara ultravänsterister.

Plenarmötet fäster uppmärksamheten på de förändringar som den ledande klicken i Fackföreningarnas allryska centralråd [FACR] har genomfört av stadgarna i de flesta av våra fackföreningar, utan partiets eller de breda medlemsmassornas i dessa fackföreningar vetskap. Medan fackföreningarnas stadgar innan slutet av förra året talade om att de via FACR tillhörde Röda fackföreningsinternationalen, så ersattes i slutet av förra året och början av detta år Röda fackföreningsinternationalen av den Internationella fackföreningsfederationen. En så principiellt viktig förändring kan inte tolkas som något annat än att förbereda förutsättningarna för att gå med i Amsterdaminternationalen.

Plenarmötet fördömer kategoriskt dessa ansträngningar och föreslår att fraktionen i FACR vidtar åtgärder för att se till att alla fackföreningars stadgar klart och tydligt anger att våra fackföreningar, helt i enighet med arbetarmassornas åsikter och önskan, tillhör den Röda fackföreningsinternationalen.

Plenarmötet anser det helt ousäktligt att, som ett antal kamrater har gjort, föra diskussionerna i politbyrån angående frågan om den anglo-ryska kommittén vidare i pressen och till möten utanför politbyrån, och sprida de allra grövsta förvrängningar av politbyråminoritetens åsikter, göra grova personliga angrepp, etc.

De medlemmar i politbyrån som är i minoritet i denna fråga, som ingalunda beslutades (eller ens diskuterades) vid den fjortonde partikongressen, fick inte möjlighet att föra fram sina verkliga uppfattningar i frågan. Som ett resultat av det har det utvecklats sig en förvrängd och ensidig ”diskussion” som har förgiftat atmosfären i partiet.

I partiorganisationerna i Moskva och andra städer avlämnades rapporter och lades det fram teser i syfte att överdriva motsättningarna i politbyrån och föra vidare den ensidiga ”diskussionen” till Komintern.

Den sortens verksamhet ställer till stor skada på det allryska kommunistiska partiets enhet och kan skada Komintern svårt.

Plenarmötet avvisar motionen att godkänna politbyråns taktik, eftersom det skulle innebära

följande:

- (a) att så länge som möjligt vidmakthålla blocket med strejkbrytarna och förrädarna i General Council;
- (b) att låta bli att kritisera och fördöma den rent felaktiga högersvängen i politbyråmajoritetens politik;
- (c) att inte heller kritisera motsvarande förändringar av fackföreningarnas stadgar, som pekar mot att gå med i Amsterdaminternationalen;
- (d) att inte kritisera själva inriktningen att gå med i Amsterdaminternationalen; och
- (e) att rikta ett slag mot de partimedlemmar som har kritiserat de ovan uppräknade misstagen och har krävt att de ska rättas till. Att göra det skulle oundvikligen leda till en fördjupning av den opportunistiska avvikelserna, och skulle inte bara stärka Purcell utan skulle också gynna höger-tendenserna i det brittiska kommunistpartiet, som är tillräckligt starka redan som det är .

Zinovjev, Trotskij, L Kamenev, Pjatakov, Krupskaja.

Kapitel 3. Ändringsförslag till resolutionen om situationen i Storbritannien

Publicerad 1927.

1. Plenarmötet konstaterar att frågan om den anglo-ryska kommittén för närvarande har en avgörande betydelse för hela inriktningen på vårt arbete inom den engelska arbetarrörelsen, i synnerhet för en korrekt förståelse och tillämpning av enhetsfronttaktiken. Utan en klart principiell hållning i denna fråga kommer Komintern och framförallt det brittiska kommunistpartiet hela tiden att dömas till nya misstag och vacklan. För att alls kunna lösa alla andra frågor under kampen mot krigsfaran är det en grundläggande förutsättning att man löser frågan om den anglo-ryska kommittén, precis som det (för att ge ett exempel) 1914 inte gick att ta ett enda steg framåt utan att först lösa frågan om de socialdemokratiska parlamentsledamöterna kunde rösta för krigsbudgeten.
2. Precis som i Labourpartiet innehas den ledande rollen inom den engelska fackföreningsrörelsen av olika sorters reformister, *av vilka majoriteten är liberala Labourpolitiker*. Med tanke på arbetarmassornas djupgående vänsterutveckling, måste man tillstå att den farligaste sortens Labourpolitiker är politiker av Purcells, Hicks', Brailsfords typ. Den engelska imperialismens ostadiga byggnadskomplex understöds för närvarande inte så mycket av Thomas och MacDonald som av Purcell, Brailsford och deras gelikar, förutan vilka politiker som Thomas och MacDonald, trots det faktum att de stöds av borgarklassen, inte längre skulle kunna behålla sin ledande ställning i arbetarrörelsen. Det är särskilt angeläget med en oförsonlig och skoningslös kamp mot imperialismens vänsterlakejer inom både fackföreningarna och i Labourpartiet nu, då den hårdnande internationella och inhemska situationen kommer att slå obarmhärtigt mot all obeslutsamhet och hyckleri.
3. Fackföreningarna och partiet har utan tvivel sina speciella särdrag, sina speciella arbetsmetoder, i synnerhet sina speciella metoder för att genomföra enhetsfronten. Men just i frågan om politiska block med de reformistiska ledarna suddas skillnaden mellan fackföreningarna och partiet fullständigt bort. I alla viktiga och avgörande fall går General Council hand i hand med Labourpartiets verkställande utskott och parlamentsgrupp. De ledande politikerna och fackföreningsledarna gick hand i hand när de avblåste generalstrejken. Under sådana förhållanden kommer inte en enda ärlig arbetare att förstå varför Purcell politiskt sägs vara *borgarklassens vänsterlakej*, medan vi å andra sidan har "vänkskapliga förbindelser", "ömsesidig förståelse" och är "eniga" med honom när det gäller fackföreningarna.
4. I speciella fall kan enhetsfronttaktiken innebära tillfälliga överenskommelser med den ena eller andra reformistiska vänstergruppen mot högern. Men sådana överenskommelser får inte under några omständigheter omvandlas till ett varaktigt politiskt block. Oavsett vilka eftergifter vi gör i syfte att på ett konstgjort sätt bevara ett sådant politiskt block, så måste man inse att de står i motsatsställning till enhetsfrontens grundläggande mål och är ytterst skadliga för proletariatets revolutionära utveckling. Under det senaste året har den anglo-ryska kommittén blivit just en sådan ytterst skadlig, helt igenom konservativ faktor.
5. Vid en viss tidpunkt var skapandet av den anglo-ryska kommittén ett helt riktigt steg. Under arbetarmassornas utveckling åt vänster tog de liberala Labourpolitikerna ett steg åt vänster för att behålla sitt inflytande bland massorna, precis som de borgerliga liberalerna gör under inledningen av en revolutionär rörelse. Att vid det tillfället räcka ut handen till dem var helt

rätt. Men man måste klart hålla i minnet att de engelska reformisterna, precis som alla liberaler, oundvikligen skulle hoppa bakåt till opportunistens sida så fort massrörelsen antog öppet revolutionära former. Det var just vad som hände under generalstrejken. Från och med denna gigantiska händelse skulle den tillfälliga uppgörelsen med ledarna ha brutits, och man skulle ha utnyttjat denna brytning med de kompromissande ”vänsterledarna” för att göra framsteg bland de breda proletära massorna. Försöket att behålla blocket med General Council efter deras öppna förräderi mot generalstrejken, och till och med efter förräderiet mot gruvarbetarstrejken, var ett av de största misstagen i arbetarrörelsens historia. Kapitulationen i Berlin är en svart fläck i Kominterns historia och utgör en oundviklig följd av denna felaktiga linje.⁶

6. Man måste vara blind eller hycklare för att anse att den ”främsta bristen” med besluten i Berlin är att de inskränkte den anglo-ryska kommitténs befogenheter istället för att bredda dem. Under det senaste året har den anglo-ryska kommitténs ”befogenheter” bestått av: att Fackföreningarnas allryska centralråd [FACR] försökte stöda generalstrejken medan General Council avbröt den. FACR hjälpte gruvarbetarstrejken i stor skala medan General Council förrådade den. När man talar om att bredda den anglo-ryska kommitténs verksamhet (jämför paragraf 29 i kommissionens resolution), så låtsas man hycklande att denna verksamhet tjänade några av arbetarnas verkliga intressen, medan den anglo-ryska kommittén i själva verket bara skyddade och dolde General Councils tarvliga och förrådiska arbete. Att utvidga denna ”verksamhet” står i motsättning till arbetarklassens grundläggande intressen. Det är löjligt och skamligt att försöka slippa ifrån besluten i Berlin genom att helt enkelt hänvisa till det faktum att General Council bär ansvar för dem (jämför återigen paragraf 29 i kommissionens resolutionsförslag). Det är som det brukar att strejkbrytare som sjunker allt djupare försöker skydda sitt strejkbryteri mot ingripande utifrån, och att strejkbrytare vinnlägger sig om att dölja sitt strejkbryteri med hjälp av FACR:s kapitulation. Men det berättigar inte vår kapitulation ett dyft.
7. Plenarmötet avvisar indignerat det vulgära, kälkborgerliga, helt igenom mensjevikiska argumentet att Chamberlain ”också” vill bryta upp den anglo-ryska kommittén. Det är helt orimligt att försöka avgöra vår revolutionära linje genom att i varje ögonblick godtyckligt låta sig vägledas av gåtan om vad Chamberlain vill eller inte vill. Hans uppgift är att skaffa sig ett så hårt grepp som möjligt om vänsterlakejerna. I detta syfte pressar han dem, avslöjar dem, utpressar dem och kräver att de ska bryta med bolsjevikerna. Under inverkan av dessa påtryckningar och denna utpressning utövar General Council utpressning mot Fackföreningarnas allryska centralråd, och hotar i sin tur med splittring. Under trycket från General Council går FACR med på att kapitulera. På detta försåtliga sätt har Chamberlain fullbordat sin uppgift, ty hans utpressning har lett till att FACR kapitulerade.
8. Om vi skulle bryta med General Council och helt upphöra med att ingripa i den engelska arbetarklassens angelägenheter, om vi efter brytningen skulle begränsa oss till våra inhemska angelägenheter, samtidigt som det brittiska kommunistpartiet inte med fördubblad energi utvecklade sin kampanj mot General Council, då skulle Chamberlain ha all anledning

⁶ Den anglo-ryska kommitténs tre sista konferenser hölls i Paris (juli 1926) och i Berlin (augusti 1926 och april 1927). Trotskij, Zinovjev, Kamenev, Krupskaja och Pjatakov hade krävt att den ryska delegationen skulle lämna den anglo-ryska kommittén vid konferensen i juli 1926 – den första möjligheten sedan General Council hade förrätt generalstrejken – och upprepade sina argument efter konferensen i Berlin i augusti 1926. Men på Stalins order argumenterade den ryska delegationen att kommittén bara behövde omvandlas till ett mer effektivt organ. Trotskij talar om Berlinerfarenheterna som en kapitulation eftersom den ryska delegation istället för att offentligt bryta sina förbindelser med de brittiska Labourledarna valde att offra de brittiska arbetarnas behov i förhoppning om att blidka den brittiska imperialismen.

att vara nöjd med dessa sakernas tillstånd. Men brytningen med den anglo-ryska kommittén borde innebära raka motsatsen. Eftersom vi uttryckligen avvisar principen från Berlin om icke-intervention som en chauvinistisk och inte en internationalistisk princip, så måste vi med fördubblad energi stöda det brittiska kommunistpartiet och Minority Movement under deras intensifierade kamp mot Chamberlains vänsterlakejer. Med en sådan politik kommer Chamberlain mycket snart att bli övertygad om att rörelsens revolutionära flygel blev starkare efter att ha gjort sig av med det reaktionära bandet till General Council.

9. Plenarmötet anser det därför helt nödvändigt att inom kortast möjliga tid bryta det politiska blocket som innebär en katastrofal oklarhet i hela vår politik gentemot den engelska reformismen. Plenarmötet är av uppfattningen att det engelska kommunistpartiet omedelbart måste ställa en öppen fråga om de ömsesidiga förhållandena mellan FACR och General Council. Det engelska kommunistpartiet och den fackliga vänsterrörelsen Minority Movement måste kräva att den anglo-ryska kommittén genast sammankallas för att i FACR:s namn utveckla ett klart revolutionärt program av kamp mot kriget och mot borgarklassens offensiv mot proletariatet. Programmet måste formuleras på ett sådant sätt att det inte ger utrymme för Baldwins pacifistiska bluffmakeri. Om General Council vägrar att sammankalla den anglo-ryska kommittén, eller om dess delegation vägrar acceptera kampprogrammet, så ska det genast leda till att vi bryter blocket och inleder en bred kampanj mot reformisterna, speciellt vänsterreformisterna, som på ett bättre sätt och i större skala hjälper de engelska konservativa att dra in den engelska arbetarklassen i kriget, utan att de är medvetna om det.
10. Även om det brittiska kommunistpartiet ger ett allsidigt stöd till den verkligt revolutionära minoritetens rörelse, och i synnerhet stöder godtagbara kandidater som ska företräda denna minoritet på den ena eller andra posten i fackföreningsrörelsen (alltid på grundval av ett bestämt praktiskt program), så får inte partiet under några omständigheter identifiera sig med Minority Movement eller slå samman organisationerna. Det brittiska kommunistpartiet måste behålla sin fullständiga frihet att kritisera Minority Movement i sin helhet liksom dess enskilda ledare, deras misstag och vacklan.
11. Den skärpta klasskampen i England och den annalkande krigsfaran skapar villkor där händelseutvecklingen snabbt kommer att utsätta bestämda "arbetarpartier", organisationer, grupper och "ledare" för prov. Motsättningar mellan ord och handling kommer att visa sig snabbt. Under en sådan period kan kommunistpartiet snabbt öka sin revolutionära auktoritet, sitt antal och speciellt sitt inflytande, under förutsättning att det för en klar, orubbligt modig, revolutionär politik, kallar saker och ting vid sitt rätta namn, inte gör principiella eftergifter, håller sina tillfälliga allierade och medresenärer och deras vacklan under noggrann uppsikt, och skoningslöst avslöjar allt bedrägeri och framförallt direkt förräderi.

Kapitel 4. Resolution från oppositionen om den anglo-ryska kommittén

Publicerad 1927

Efter fackföreningsledarnas (både höger- och ”vänsterledare”) förräderi mot den engelska generalstrejken har den anglo-ryska kommittén inte bara förlorat all betydelse, utan har enbart blivit en källa till bedrägeri mot den engelska och internationella arbetarklassen.

Ännu mer obegriplig är därför den officiella rapporten om kommitténs senaste konferens i Berlin. I denna tillkännages, utan att ens hänvisa till en enda resolution, ”fullständig samstämmighet” och ”hjärtligt samförstånd” mellan de ryska och engelska delegaterna. Bland de engelska delegaterna fanns en av mest typiska, mest högerinriktade engelska socialimperialisterna, den ökände Citrine,⁷ så att till och med den tidigare torftiga ursäkten för att bibehålla kommittén – att det bakom vänsterreformisterna står arbetare som anser sig vara revolutionära – nu har visat sig vara en medveten lögn.

Partiarbetarkonferensen fördömer bestämt:

- den hemliga diplomati som användes under den anglo-ryska kommitténs konferens
- kommitténs totala passivitet vad gäller alla de frågor av trängande betydelse som finns idag (krigstransporter till Kina, de imperialistiska krigsförberedelserna, den fascistiska kuppen i Lettland)⁸
- det ”hjärtliga samförståndet” med högerreformistiska ledare, som genom själva sin natur bara kan ske på en reformistisk och aldrig kommunistisk basis.

och kräver att kommittén omedelbart splittras genom att lägga fram lämpliga handlingskrav, som självklart förkastas av reformisterna:

- bojkott av det dödligt fascistiska landet Lettland
- förhindra alla ytterligare trupptransporter till Kina
- revolutionär propaganda bland de trupper som redan skickats dit
- internationella konferenser för transportarbetare, sjömän, vapen-, ammunitions- och kemiska arbetare för att på ett revolutionärt sätt förbereda ett verkligt motstånd mot alla imperialistiska krig.

⁷ **Sir Walter Citrine** (1887-1983) var generalsekreterare i TUC [motsvarar brittiska LO – öa] mellan 1926 och 1946.

⁸ Den brittiska regeringen skickade krigsmateriel till Kina för att hjälpa den borgerliga nationalistiska regeringen under Chiang Kai-shek att krossa det revolutionära upproret i landet.

Kapitel 5. Kampen för fred och den anglo-ryska kommittén

16 maj 1927

Hela den internationella situationen och dess utvecklingstendenser gör att kampen mot kriget och för att försvara Sovjetunionen i egenskap av den första arbetarstaten är en central uppgift för det internationella proletariatet. Men just denna spända situation kräver klarhet, en exakt politisk linje och en beslutsam korrigerande av begångna misstag...

1. Krig är en fortsättning på politiken med andra medel. Kampen mot kriget är en fortsättning av den revolutionära politiken mot den kapitalistiska regimen. Att förstå denna tanke är nyckeln till alla opportunistiska misstag i de frågor som handlar om kriget. Imperialismen är ingen yttre faktor som existerar för sig själv. Den är det yttersta uttrycket för kapitalismens grundläggande tendenser. Krig är den imperialistiska politikens yttersta metod. Kampen mot det imperialistiska kriget kan och måste vara det yttersta uttrycket för proletariatets internationella politik.

Opportunismen, eller en radikalism som håller på att omvandlas till opportunism, tenderar alltid att bedöma krig som ett så *exceptionellt* fenomen att det kräver att man överger den revolutionära politiken och dess grundläggande principer. Centrismen förlikar sig med de revolutionära metoderna men tror inte på dem. Det är därför den alltid är benägen att i ett kritiskt läge hänvisa till hur *speciell* situationen är, hur *ytterst ovanliga* omständigheterna är och så vidare, för att ersätta de revolutionära metoderna med opportunistiska metoder. Denna förändring av centrismens och pseudoradikalismens politik utlöses naturligtvis häftigt av faran för krig. Med desto större orubblighet måste Kommunistiska internationalen tillämpa denna provosten på de viktigaste strömningarna.

2. Det står redan klart för alla att den anglo-ryska kommittén inte kan betraktas som en facklig organisation där kommunisterna går med för att kämpa om inflytande över massorna, utan ett "speciellt" politiskt block med väldefinierade mål, vars aktivitet framförallt riktar sig mot krigsfaran. Vi måste med tiodubblad uppmärksamhet återigen noggrant granska kampmetoderna mot krigsfaran i ljuset av erfarenheterna av och exemplet med den anglo-ryska kommittén, så att vi öppet och exakt kan säga till det revolutionära proletariatet *vad som inte ska göras* för att Komintern inte ska krossas och imperialismens blodiga arbete mot det internationella proletariatet och Sovjetunionen inte ska underlättas.

Vid EKKI:s [Kommunistiska internationalens exekutivkommitté] möte den 11 maj förde kamrat Bucharin⁹ fram en ny tolkning av vår kapitulation inför General Council i Berlin. Han förkunnade att kapitulationen inte skulle bedömas utifrån den internationella revolutionära proletära kampens synvinkel, utan utifrån de "diplomatiska" motaktioner som genomfördes mot imperialismens offensiv mot Sovjetunionen.

3. Olika vapen för internationella aktioner står till vårt förfogande: partiet (Komintern), fackföreningarna, diplomatin, pressen, etc. Vår verksamhet på det fackliga området styrs av klasskampens uppgifter. Men bara "som allmän regel". I vissa fall, i undantag, måste vi – enligt Bucharin – använda den fackliga rörelsens organ som verktyg för diplomatiska aktioner. Det är vad som hände med den anglo-ryska kommittén. Vi kapitulerade inte inför General Council i dess egenskap av General Council, utan i dess egenskap av företrädare för den engelska regeringen. Vi förband oss att

9 **Nikolaj Bucharin** (1888-1938) var gammalbolsjevik och Kominterns andra ordförande (efter Zinovjev) mellan 1926-1929. Han anslöt sig till Stalin mot vänsteroppositionen, men bröt 1928 med honom och bildade en högeropposition. Uteslöts ur partiet 1929. Kapitulerade senare, men blev trots det dömd och avrättad efter 1938 års Moskvarättegång.

inte ingripa, inte av partihänsyn utan av statshänsyn. Det är kärnan i den nya tolkningen av kapitulationen i Berlin, som – vilket vi snart ska visa – bara gör den ännu farligare.

4. Överenskommelsen i Berlin mellan Sovjetunionens centralråd och General Council diskuterades för inte så länge sedan vid vårt partis centralkommittés aprilmöte. Besluten vid Berlinkonferensen försvarades av kamraterna Tomskij, Andrejev och Melnitjanskij,¹⁰ det vill säga framstående fackföreningsmedlemmar men inte diplomater. När dessa kamrater försvarade kapitulationen i Berlin, så anklagade de oppositionen för att inte förstå den fackliga rörelsens roll och metoder, och förkunnade att det inte går att påverka de fackliga medlemsmassorna genom att bryta med apparaten, att det inte går att påverka apparaten genom att bryta med de översta skikten, och att det var just dessa överväganden som bestämde våra fackföreningsmedlemmars inställning i Berlin.

Nu förklarar kamrat Bucharin att besluten vid Berlinkonferensen tvärtom utgör ett exceptionellt fall, ett undantag från den principiella bolsjevikiska metoden att påverka fackföreningarna, ett undantag i namn av tillfälliga, men akuta diplomatiska uppgifter. Varför förklarade inte kamrat Bucharin, och kamrat Tomskij med honom, detta för oss vid centralkommittés senaste plenarmöte?...

5. Varifrån kom denna förfärliga motsättning under loppet av några få veckor? Den uppstod därför att det var omöjligt att ens för en månad vidhålla ståndpunkten från april. När vår delegation reste till Berlin så hade den inte tillgång till Bucharins senare förklaring av den ståndpunkt den skulle inta. Hade Bucharin själv den förklaringen vid den tiden? Hursomhelst var det ingen som uttryckte den någonstans... Det är helt uppenbart att denna förklaring tänktes ut i efterhand.

6. Det blir ännu klarare om vi går längre tillbaka, det vill säga till frågans ursprung. Efter att General Council på ett så kriminellt sätt hade avblåst generalstrejken, och ”vänstern” kämpade med högern om segerpalmen, då krävde oppositionen i SUKP att vi omedelbart skulle bryta med General Council för att underlätta och skynda på den revolutionära förtruppen frigörelse från förrädarnas inflytande. Mot detta ställde centralkommittés majoritet sin åsikt att den anglo-ryska kommittés påstods vara nödvändig för vårt revolutionära inflytande över det engelska proletariet, trots General Councils kontrarevolutionära politik under strejken.

Just vid denna tidpunkt förde kamrat Stalin fram sin teori om stadier som inte gick att hoppa över. Ordet ”stadium” får i detta fall inte tolkas som massornas politiska nivå, som varierar inom olika skikt, utan de konservativa ledarna som återspeglar borgarklassens tryck mot proletariet, och vilka för en oförsonlig kamp mot proletarietets mest avancerade delar.

I motsats till detta menade oppositionen att ett vidmakthållande av den anglo-ryska kommittén efter dess öppna och uppenbara förräderi, som avslutade den tidigare perioden av ”vänsterutveckling”, oundvikligen skulle få till resultat att vi på ett otillåtligt sätt mildrade vår kritik av General Councils ledare, åtminstone deras ”vänster”. Vi fick till svar, främst av samme Bucharin, att detta var ett upprörande förtal, att den organisatoriska alliansen inte på minsta sätt hindrade vår revolutionära kritik, att vi inte skulle gå med någon sorts principiella eftergifter, att den anglo-ryska kommittén bara skulle var en organisatorisk bro till massorna för oss. På den tiden föll det ingen in att rättfärdiga bevarandet av den anglo-ryska kommittén genom att hänvisa till diplomatiska hänsyn som nödvändiggör att vi tillfälligt överger den revolutionära linjen...

¹⁰ **Michail Tomskij** (1886-1936) var gammalbolsjevik och tillhörde nästan alltid partiets höger. Var ledare för de sovjetiska fackföreningarna och medlem i politbyrå tills han anslöt sig till Bucharins högeropposition mot Stalin. Begick självmord under den första Moskvarättegången 1936.

Andrej Andrejev (1895-1971) gick med bolsjevikerna 1914. Valdes som tack för sin lojalitet mot stalinisterna i den fackliga apparaten på 1920-talet in i organisationsbyrå, och kom på 1930-talet med i politbyrå.

Grigorij Melnitjanskij (1886-1937) anslöt sig till den ryska socialdemokratin 1902. Efter oktoberrevolutionen blev han ordförande för fackföreningarnas råd i Moskva.

7. I sina skrifter förutsade oppositionen att ett vidmakthållande av den anglo-ryska kommittén hela tiden skulle stärka General Councils politiska ställning, och att det oundvikligen skulle förvandlas från svarande till åklagare. Denna förutsägelse förklarades vara resultatet av vår "ultravänsterism". För övrigt skapades en särskilt löjlig teori, nämligen att kravet att upplösa den anglo-ryska kommittén var detsamma som att kräva att arbetarna skulle lämna fackföreningarna. Detta gav ensamt politiken att vidmakthålla den anglo-ryska kommitténs karaktären av att vara en ytterst viktig principfråga.

8. Icke desto mindre visade det sig mycket snabbt att valet stod mellan att bevara organisatoriska band till General Council eller att kalla förrädarna vid sitt rätta namn. Politbyråns majoritet lutade mer och mer åt att till varje pris vidmakthålla de organisatoriska banden. För att uppnå detta mål behövde man förvisso inte "hoppa över stadier", men det krävde att man steg för steg sänkte sig politiskt. Det går att följa tydligt i den anglo-ryska kommitténs tre konferenser: i Paris (juli 1926), i Berlin (augusti 1926) och nyligen i Berlin (april 1927). Varenda gång blev vår kritik av General Council allt försiktigare, och den undvek helt och hållet att beröra "vänstern", det vill säga arbetarklassens allra farligaste förrädare.

9. Hela tiden kände General Council att den med hjälp av sina konsekventa påtryckningar höll representanterna från Fackföreningarnas allryska centralråd i sitt grepp. Från att ha varit svarande blev General Council åklagare. Det insåg, att om inte bolsjevikerna bröt på frågan om generalstrejken, som hade en sådan enorm internationell betydelse, så skulle de inte bryta senare, oavsett vilka krav man ställde på dem. Vi kan se hur General Council, under trycket från den engelska borgarklassen, förde en alltmer energisk offensiv mot Fackföreningarnas allryska centralråd. Centralrådet slog till reträtt och gav efter. Denna reträtt förklarades med hjälp av den revolutionära strategin inom fackföreningsrörelsen, men ingalunda med diplomatiska motiv...

Politbyråns linje slutade på ett naturligt och oundvikligt sätt med den anglo-ryska kommitténs Berlinkonferens i början av april. Fackföreningarnas allryska centralråds kapitulation i för den internationella arbetarrörelsen grundläggande frågor, var varken ett oväntat sidosprång eller en plötslig manöver. Nej det var en höjdpunkt på hela den linje som politbyrån har följt i denna fråga, och som vi sedan länge hade förutspått och betraktat som oundviklig.

10. I början av juni förra året [1926] skapade, som vi har sagt, kamrat Bucharin en teori, enligt vilken nödvändigheten att arbeta i reaktionära fackföreningar påstods medföra att vi under alla omständigheter måste bibehålla den anglo-ryska kommittén. På den tiden förnekade Bucharin, trots alla bevis, bestämt att den anglo-ryska kommittén var ett politiskt block och kallade den en "facklig organisation".

Nu skapar Bucharin en ny teori, enligt vilken vi inte (till priset av en absolut principlös kapitulation) stannade kvar i den anglo-ryska kommittén därför att vi behövde en "facklig organisation", utan för att vi i namn av diplomatiska mål behövde ett *politiskt block* med General Council.

Bucharins nuvarande teori står i direkt motsättning till gårdagens teori. Det enda de har gemensamt är att de till 100% är vilsledande, att båda två drogs in för att i efterhand och vid två olika skeden rättfärdiga att man övergav en bolsjevikisk linje till förmån för en kompromisslinje.

11. Även Bucharin medger att det är obestridligt att högern kommer att förråda oss i händelse av krig. Vad gäller "vänstern", så kommer den "troligen" att förråda oss. Men om den förråder oss så kommer den enligt Bucharin att göra det "på sitt eget sätt", genom att inte stöda oss men genom att fylla rollen som barlast för den engelska regeringen. Oavsett hur ynkliga dessa överväganden är så måste de ändå krossas.

Låt oss för ett ögonblick anta att det verkligen är så. Men om "vänstern" förråder oss "på sitt eget

sätt", det vill säga mindre aktivt, på ett mer förtäckt sätt än högern, så kommer det förvisso inte att bero på att Fackföreningarnas allryska centralråd har så vackra ögon, utan på grund av de engelska arbetarna. Det är "vänsterns" allmänna politiska linje i alla frågor, inhemska såväl som yttre: att förråda, men "på sitt eget sätt". Denna politik gynnar den. Varför ska vi då tvingas betala "vänstern" genom att överge *vår* politik, för en politik som de i alla fall är tvungna att genomföra i sitt eget intresse?

12. Men i vilken mening kommer "vänstern" att vara en barlast för den engelska regeringen? Uppenbarligen i samma mening som de var en "barlast" under det imperialistiska kriget, eller nu under Englands krig mot det revolutionära Kina, och under de konservativas kampanj mot fackföreningarna. "Vänstern" kritiserar regeringen på ett så begränsat sätt att det inte ska störa dess roll som utsugare och rånare. "Vänstern" uttrycker massornas missnöje inom dessa gränser för att avhålla dem från revolutionära handlingar.

Om massornas missnöje bryter igenom gränsen så försöker "vänstern" dominera rörelsen för att strypa den. Om inte "vänstern" skulle kritisera, avslöja och angripa borgarklassen så skulle den inte kunna tjäna den "på sitt eget sätt".

Om man går med på att "vänstern" är en barlast, då måste det medges att det är en användbar, lämplig, nödvändig barlast som undsätter den brittiska imperialismens skepp som i annat fall hade gått under för länge sedan.

Förvisso dundrar [de konservativa] mörkermännen mot "vänstern". Men det är för att upprätthålla deras skräck för Gud, så att den inte kliver över den angivna gränsen, så att inte borgarklassen ådrar sig några onödiga utgifter för sin "barlast". Mörkermännen är en lika nödvändig del av den imperialistiska apparaten som "vänstern".

13. Men kan inte "vänstern" under trycket från massorna kliva över den gräns som den borgerliga regimen har angivit för den? Detta oväntade argument förs också fram.

Det är oomtvistligt att massornas revolutionära påtryckningar kan omintetgöra Chamberlain-Thomas-Purcells spel. Men diskussionen gäller inte om proletariats internationella revolutionära rörelse är gynnsam för en arbetarstat, utan istället om vår politik hjälper eller hindrar den.

Om alla andra villkor är lika, så kommer massornas tryck att vara hårdare ju mer de oroas av framtidsperspektivet på krig, ju mindre de litar till General Council, och ju mindre förtroende de har för förrädarna inom "vänstern" (förrädare "på sitt eget sätt"). Om vi "enhälligt" skriver under en ynkelig, lögnaktig, hycklande deklaration om kriget tillsammans med General Council, så lugnar vi därmed massorna, dämpar deras oro, vaggar dem till sömns och minskar på så sätt deras tryck på "vänstern"

14. Berlinkonferensen rättfärdigas med "Sovjetunionens internationella intressen"! Här blir Bucharins misstag särskilt avskryvligt. Det är just Sovjetunionens intressen som främst och mest direkt kommer att drabbas av politbyråns felaktiga politik gentemot General Council. Ingenting kan göra oss så stor skada som misstag och hyckleri i proletariats revolutionära läger. Vi kommer inte att lura våra fiender, de erfarna och sluga imperialisterna. Hyckleri kommer att hjälpa de vacklande pacifisterna att vackla även i framtiden. Och våra verkliga vänner, de revolutionära arbetarna, kan inte annat än försvagas av en illusorisk och hycklande politik.

15. Bucharin kommer att svara: "Besluten i Berlin vore otillåtna om vi bara verkade inom fackföreningsrörelsen. Men allt vi har gjort i Berlin kan utvidgas och förbättras med hjälp av de medel som partiet har. Titta bara: vi kritiserade General Council i *Pravda*, i de engelska kommunisternas tal, etc."

Detta argument är liktydigt med att förgifta det revolutionära medvetandet. Bucharins ord betyder bara att vi stöder General Council ”på vårt sätt” medan det i sin tur stöder den imperialistiska staten ”på sitt sätt”. Om vi kritiserar General Council, då är det under de nuvarande omständigheterna bara en täckmantel för att vi stöder den politiskt och står i politisk allians med den.

De engelska arbetarna läser inte artiklarna i *Pravda* (som är ytterst idiotiska i fråga om Purcell och kompani). Men besluten vid Berlinkonferensen sprids i pressen över hela världen. För tillfället känner bara en liten minoritet av det engelska proletariatet överhuvudtaget till de engelska kommunisternas artiklar. Men alla engelska arbetare vet en sak: att Purcell och Tomskij upprätthåller ”vänskapliga förbindelser” med varandra, ”förstår varandra”, och ”är överens med varandra”. Inställningen hos den ryska fackföreningsdelegationen, som representerar sovjetrepublikens segerrika proletariat, är mycket mer avgörande än de engelska kommunisternas tal och motsäger därmed deras kritik, som – för övrigt – är otillräcklig, eftersom deras frihet begränsas av den anglo-ryska kommittén.

I korthet: den ryska fackföreningsrörelsens kapitulation i namn av en allians med Purcell är för närvarande en av de viktigaste omständigheterna inom den internationella arbetarrörelsen. De ”kritiska” artiklarna i *Pravda* och Bucharins ständigt nya teorier är bara kryddan på den.

Just därför skrev Lenin i sina instruktioner till vår delegation vid den pacifistiska kongressen i Haag,¹¹ där vi var tvungna att gripa oss an samma fackföreningsfolk, samarbetsmän, och så vidare:

Om vi på Haagkonferensen kommer att ha några deltagare, som är i stånd att på ett eller annat språk hålla ett tal mot kriget, så är det enligt min mening allra viktigast att vederlägga den föreställningen, att de närvarande skulle vara motståndare till kriget, att de skulle förstå hur kriget kan och måste överrumpla dem i det mest oväntade ögonblick, att de aldrig så litet skulle erkänna kampen som medel mot kriget, att de aldrig så litet vore i stånd att i kampen mot kriget slå in på en väg, som är förnuftig och leder till målet. (Lenin, *Collected Works*, bd 33, s 479 [Här citerat ur *Samlade skrifter i urval*, bd 17, s 365.]

Vems intressen tänkte Lenin på när han skrev dessa ord: Sovjetunionens internationella intressen eller det internationella proletariats revolutionära intressen? I en så grundläggande fråga satte inte och kunde inte Lenin sätta de ena mot de andra. Lenin var av uppfattningen att minsta undfallenhet mot fackföreningsfolkets pacifistiska illusioner skulle försvåra den verkliga kampen mot kriget och skada det internationella proletariatet lika mycket som Sovjetunionen.

Här tänkte Lenin på hederliga pacifister och inte brännmärkta strejkbrytare som genom hela sin ståndpunkt efter maj 1926 är dömda till ytterligare en rad förräderier...

16. På vilket sätt kan en helt igenom ruten, pseudopacifistisk uppgörelse med förrädarna (som vi i gemensamma fördrag redan har förklarat vara det engelska proletariats ”enda representanter”) stärka vår internationella ställning? Hur? Berlinkonferensen ägde rum samtidigt som den engelska regeringen inledde fientligheterna mot Kina och förberedde liknande fientligheter mot oss. Det var i vår internationella ställnings intressen att dessa fakta framförallt kallades vid sitt rätta namn. Istället förbigick vi dem med tystnad.

Chamberlain känner till dessa sakförhållanden och måste dölja dem. De engelska massorna känner inte till dem och måste få reda på dem av oss. Inför dessa fakta kan ärliga pacifister bland arbetarna gå över till en revolutionär linje. Pacifismens simpla figurer i General Council kan inte tala högt om dessa förhållanden, som i bästa fall och utan tvivel skulle avslöja deras tysta sammansvärjning med

11 **Den internationella fredskongressen i Haag**, 10-15 december 1922, sammankallades av Amsterdaminternationa- len. Den sovjetiska delegationen bjöds in efter krav från revolutionära fackföreningsmedlemmar och mot majori- tetens motstånd. Kongressen avvisade det handlingsprogram som den sovjetiska delegationen föreslog mot kriget. Lenins anmärkningar skrevs 4 december.

Chamberlain mot de engelska arbetarna, Kina, Sovjetunionen och världens proletariat.

Nå, vad gjorde vi i Berlin? Med arbetarstatens hela auktoritet hjälpte vi imperialismens ”pacifistiska” lakejer att bevara sina tjuvars hemlighet. Ännu värre, vi tog ansvar för denna hemlighet. Inför hela världen förkunnade vi att vi är ”i samstämmig harmoni” med Chamberlains företrädare i General Council i kampen mot kriget. På så sätt försvagade vi de engelska arbetarnas motståndskraft mot kriget. På så sätt ökade vi Chamberlains handlingsfrihet. På så sätt skadade vi Sovjetunionens internationella ställning.

Det måste sägas ännu klarare: Fackföreningarnas allryska centralråds kapitulation inför General Council i Berlin underlättade avsevärt Chamberlains angrepp mot Sovjetunionens institutioner i London, med alla de möjliga konsekvenser som denna handling kan leda till.

17. Vi får inte glömma bort att de engelska reformisterna under kriget, tack vare Englands läge på en ö och avsaknaden av direkta hot mot dess gränser, tillät sig en något större ”frihet” i ord än sina förrädarkollegor på kontinenten. Men i allmänhet spelade de samma roll. Med erfarenheterna från det imperialistiska kriget kommer reformisterna, speciellt de till ”vänster”, att i händelse av krig försöka kasta ännu mer grus i ögonen på arbetarna än under åren 1914-18.

Det är fullt möjligt att de som ett resultat av angreppet på de sovjetiska institutionerna i London, som förbereddes av ”vänsterns” hela politik, kommer att protestera lite mer högljutt än liberalerna. Men om den anglo-ryska kommittén på något sätt skulle kunna hjälpa oss och inte Chamberlain, skulle då inte båda sidor ha kommit överens under de första 24 timmarna, slagit alarm och talat till massorna på ett sätt som motsvarade situationens allvar? Men det skedde inget sådant, och det kommer heller inte att ske.

Den anglo-ryska kommittén existerade inte under generalstrejken när General Council vägrade ta emot det ”förbannade guldet” från Fackföreningarnas allryska centralråd; den anglo-ryska kommittén existerade inte under gruvstrejken; den anglo-ryska kommittén existerade inte under bombardemanget av Nanking; och den anglo-ryska kommittén kommer inte att existera i händelse av att de diplomatiska förbindelserna mellan England och Sovjetunionen skulle avbrytas. Arbetarna måste få höra dessa obehagliga sanningar. De måste varnas uppriktigt. *Det* kommer att stärka Sovjetunionen!

18. Man kan svara: men det är ju tillåtet med eftergifter till borgarklassen från vår sida, och om det nuvarande General Council betraktas som borgarklassens företrädare inom arbetarrörelsen, varför skulle vi då inte kunna göra eftergifter till General Council utifrån samma överväganden som vi gör eftergifter till imperialismen? Vissa kamrater börjar leka med denna formel, som är ett klassiskt exempel på hur man förfalskar och omintetgör leninismen i opportunistiska politiska syften.

Om vi blir tvungna att göra eftergifter till vår klassfiende så gör vi det till husbonden själv, och inte till hans mensjevnikiska biträde. Vi döljer eller förskönar aldrig våra eftergifter. När vi fann oss i Curzons ultimatum,¹² så förklarade vi för de engelska arbetarna att vi precis som dem för tillfället inte var starka nog att omedelbart anta Curzons utmaning. Vi köpte oss fria från ultimatumet för att undvika en diplomatisk brytning, men med hjälp av klar förklaring av frågan blottlade vi de verkliga klassförhållandena. Därmed försvagade vi reformisterna och stärkte såväl vår internationella ställning som det internationella proletariats.

Men i Berlin fick vi absolut ingenting av Chamberlain. De eftergifter vi gjorde till den engelska kapitalismens intressen (en ny kröning av General Council, principen om ”icke-inblandning”, och så vidare) gjordes inte i utbyte mot några eftergifter från deras sida (inga avbrutna relationer, inget krig). Och på samma gång dolde vi alltihopa genom att framställa våra eftergifter till kapitalismen

12 Lord Curzon hotade 1920 Sovjetryssland med krig, när Röda armén avancerade mot Warszawa.

som en seger för arbetarklassens enhet. Chamberlain fick ett bra avtal gratis. Förrädarna i General Council fick ett bra avtal. Vi fick – en kompromiss. Det internationella proletariatet fick – förvirring och oreda. Den engelska imperialismen stärktes av Berlinkonferensen. Vi blev svagare.

19. Men, sägs det, att bryta med General Council i ett sådant kritiskt läge skulle innebära att vi inte ens skulle kunna leva i fred med Englands organiserade arbetare. Det skulle ge imperialisterna ett trumfkort, och så vidare.

Detta argument är i grunden felaktigt. Det hade givetvis varit ojämförligt mycket mer fördelaktigt om vi hade brutit med General Council omedelbart efter dess förräderi mot generalstrejken, som oppositionen krävde. Året hade i så fall inte slösats bort på bedrövliga artighetsfraser till förrädarna, utan kunde istället ha använts för att skoningslöst avslöja dem. Det saknades inte tillfällen till det under det senaste året.

En sådan politik skulle ha tvingat General Councils ”vänsterkapitulerare” att kämpa för de sista resterna av sitt rykte, avskilja sig från högern, till hälften avslöja Chamberlain, med ett ord att visa arbetarna att de, ”vänstern”, inte är hälften så dåliga som folket i Moskva framställer dem. Det skulle ha fördjupat sprickan i General Council. Och när de reformistiska bedragarna ryker ihop så avslöjas många hemligheter, och det kan arbetarna bara tjäna på. En sådan strid i General Council skulle ha inneburit en hård kamp mot Chamberlains politik i arbetarrörelsen. Under denna kamp skulle de revolutionära kadrerna inom arbetarklassen på ett år ha lärt sig att på ett bättre sätt sätta fast skojarerna i General Council under deras bedrägeri, och avslöja Chamberlains politik. Den engelska imperialismen skulle ha stått inför mycket större svårigheter än idag. Med andra ord: *om den politik som oppositionen föreslog hade antagits i juni förra året, så hade Sovjetunionens internationella ställning idag varit mycket starkare.*

Även om brytningen hade dröjt, så skulle man åtminstone ha gjort den under gruvstrejken. Det hade de miljontals gruvarbetarna förstått, liksom de miljontals arbetare som förråddes under generalstrejken. Men vårt förslag i detta avseende förkastades såsom varande ej förenligt med den internationella fackföreningsrörelsens intressen. Konsekvenserna är välkända. De protokollfördes i Berlin. Idag sägs det att den besvärliga internationella situationen gör det nödvändigt att även i framtiden vidmakthålla den fullständigt felaktiga linje som redan har gjort så mycket skada. Det betyder i själva verket att Sovjetunionens internationella ställning offras för att dölja ledarskapets misstag. Det är den enda innebörden i Bucharins alla nya teorier.

20. Även nu, ett år försenat, skulle en korrigerande av misstagen bara vara till fördel och inte till nackdel. Chamberlain kommer givetvis att säga att bolsjevikerna inte kan hålla sams med hans fackföreningsfolk. Men varenda ärlig och till och med bara delvis medveten engelsk arbetare kommer att säga: de alltför tålmodiga bolsjevikerna, som inte ens bröt med General Council under våra strejker, kunde inte längre vara vän med General Council när det vägrade att kämpa mot förtrycket av den kinesiska revolutionen och det nya krig som Chamberlain håller på att koka ihop. Den anglo-ryska kommitténs värdelösa utsmyckning från Berlin kommer att kastas åt sidan. Arbetarna kommer att se verkligheten, de verkliga förhållandena. Vem kommer att förlora på det? Imperialismen, som behöver värdelösa prydnader! Sovjetunionen och det internationella proletariatet kommer att vinna på det.

21. Men låt oss återvända till Bucharins senaste teori. Som vi vet säger Bucharin till skillnad mot Tomskij att besluten i Berlin inte är en enhetsfrontspolitik, utan ett avsteg från den som orsakas av exceptionella omständigheter.

Vilka är dessa omständigheter? Krigsfaran, det vill säga den ytterst viktiga frågan om imperialismens politik och världsproletariatets politik. Detta faktum måste ensamt väcka varje revolutionärs

uppmärksamhet. Av detta skulle man tro att en revolutionär politik bara gäller för mer eller mindre "normala" förhållanden, men när vi står inför en fråga om liv och död så måste den revolutionära politiken ersättas av en kompromisspolitik.

När Kautsky rättfärdigade Andra internationalens syndafall 1914, så hittade han i efterhand på teorin att internationalen var ett verktyg för fred men inte för krig. Med andra ord förkunnade Kautsky att kampen mot den borgerliga staten är normal, men att man måste göra ett undantag under krigets "exceptionella förhållanden" och gå i block med den borgerliga regeringen samtidigt som man skulle fortsätta att "kritisera" den i pressen.

För det internationella proletariet handlar det nu inte bara om en kamp mot den borgerliga staten, utan också ett direkt försvar av en arbetarstat. Men det är just i detta försvars intressen att det internationella proletariet inte får försvaga kampen mot den borgerliga staten utan istället ska skärpa den. Proletariatet kan bara undvika eller skjuta upp faran för krig genom att ställa borgarklassen inför en verklig fara för att det imperialistiska kriget kan förvandlas till ett inbördeskrig. Men andra ord kräver inte krigsfaran att vi ska övergå från en revolutionär politik till en kompromissande politik, utan tvärtom att den revolutionära politiken genomförs på ett ännu mer beslutsamt, energiskt och oförsonligt sätt. Kriget ställer alla frågor på ett mer kraftfullt sätt. De är oändligt mycket mindre tillåtande mot undanflykter och halvmesyrer än vad ett tillstånd av fred är. Om blocket med Purcell och de andra som förrådade generalstrejken var ett hinder i fredstid, så är det i tider av krig en kvarnsten runt arbetarklassens hals.

Om man accepterar att det är berättigat att vända ryggen åt bolsjevismen på grund av omständigheter som avgör arbetarstatens liv och död, då kapitulerar man principiellt för opportunisten: ty vad har en revolutionär politik för värde om man måste överge den under de mest kritiska omständigheterna?

22. Kan man ibland använda fackföreningarna i den internationella klasspolitikens intressen, och andra gånger för någon sorts påstådda diplomatiska mål? Kan det uppstå en situation där samma företrädare för SUKP, Komintern och Fackföreningarnas allryska centralråd vid ett tillfälle säger att General Council är en förrädare och strejkbrytare, och en annan gång att det är en vän med vilken vi är uppriktigt överens? Räcker det att i hemlighet viska att det förra måste tolkas i revolutionär klassmening och det senare på ett diplomatiskt sätt? Kan man tala allvarligt med folk som föreslår och försvarar en sådan politik?

Efter Berlinkonferensen blev det mycket lättköpt med ordet "förrädare", såsom det används om en mensjevnikisk företrädare för borgarklassen. Men uttryck som "uppriktig samstämmighet", "ömsesidig förståelse" och "enhällighet" (kamrat Tomskijs ord) blev lika lättköpta. Vem tjänar på detta ovanligt konstfulla sätt att kombinera metoder? Det lurar inte vår fiende för ett ögonblick. Det förvirrar bara våra vänner och minskar tyngden hos våra ord och gärningar.

23. Bucharins nya teori är inte ensam. Å ena sidan får vi höra att den principiösa överenskommelsen med det okänt förrådiska General Council påstås underlätta försvaret av Sovjetunionen. Å andra sidan får vi ännu mer högljutt höra att uppbygget av arbetar- och bondesovjeter i Kina skulle utgöra ett hot mot försvaret av Sovjetunionen.¹³ Är inte detta att vända upp och ner på den bolsjevnikiska politikens grundvalar? Arbetar- och bondesovjeter i Kina skulle innebära en storartad utvidgning av sovjetfronten och stärka vår ställning i världen. Överenskommelsen med General Council innebär tvärtom en försvagning av Englands inre motsättningar, och underlättar avsevärt Chamberlains stråtröveri mot Kina och mot oss.

13 Stalinisterna ställde stödet till den borgerligt nationalistiska regeringen under Chiang Kai-shek mot uppbygget av självständiga organ för arbetarnas och böndernas makt.

Om man går med på att sovjeterna i Kina skadar vår internationella ställning men att General Council är användbart, då är erkännandet av principen om ”icke-inblandning” i grund och botten riktig. Men då måste man dra fler slutsatser, åtminstone i förhållande till Amsterdam. Vi är övertygade om att någon kommer att dra dessa slutsatser idag eller imorgon, om inte Bucharin så någon annan. Det går att tillämpa principen om opportunistiska undantag ”i speciellt viktiga fall” på många sätt. Överallt kommer man att motivera inriktningen mot arbetarrörelsens opportunistiska ledare med behovet att undvika intervention. Man kommer att använda möjligheten att bygga socialismen i ett land för att rättfärdiga principen om ”icke-inblandning”. På detta sätt kommer man att knyta ihop de olika ändarna till en snara som kommer att strypa bolsjevismens revolutionära principer. Vi måste sätta stopp för detta en gång för alla!

Vi måste ta igen den förlorade tiden. Det krävs en bred och politiskt klar internationell kampanj mot kriget och imperialismen. Vårt block med General Council är det viktigaste hindret för denna kampanj, precis som vårt block med Chiang Kai-shek¹⁴ var det främsta hindret för utvecklingen av arbetarnas och böndernas revolution i Kina, och därför användes av den borgerliga kontrarevolutionen mot oss. Ju mer tillspetsad den internationella situationen blir, desto mer kommer den anglo-ryska kommittén att omvandlas till ett verktyg för den brittiska och internationella imperialismen mot oss. Efter allt som har hänt kan bara de som inte vill förstå undgå att inse detta. Vi har redan slösat bort alltför mycket tid. Det vore ett brott att förlora ännu en dag.

14 **Chiang Kai-shek** (1887-1975) var militär ledare för det borgerligt-nationalistiska Guomindang (Folkets parti) i Kina under revolutionen 1925-27. Han tillhörde partiets höger. På order från Kominterns exekutivkommitté hade kommunisterna gått med i detta. Stalinisterna hyllade Chiang Kai-shek som en stor revolutionär fram till 1927, då han utförde en blodig massaker på kommunisterna och fackföreningsmedlemmar i Shanghai.

Kapitel 5. Vad vi gav och vad vi fick

23 september 1927.

I sin rapport till det allmänna medlemsmötet för Moskvas järnvägsarbetare gjorde kamrat Andrejev det första – och ännu enda – försöket att lägga ihop två och två i frågan om den anglo-ryska kommittén [ARK]. Kamrat Andrejev lyckades inte lägga ihop två och två, men bidrog – trots sina egna avsikter – istället till att förklara vari skillnaden mellan en opportunistisk och en bolsjevikisk politik ligger.

1. Kamrat Andrejev börjar med att mycket sorgset redogöra för hur britterna upplöste ARK just vid en tidpunkt då den skulle ha fortsatt att existera under många, många år. Imperialismen har gått på offensiven, stryper Kina och förbereder krig mot Sovjetunionen: ”Det är därför ARK och liknande organisationer och deras verksamhet behövs särskilt mycket just nu.” Och längre fram: ”Det är just nu, när kapitalet är på offensiv mot arbetarklassen, som det trängande behovet av ARK blir särskilt tydligt.” Och så vidare, i samma stil.

Samtidigt ger kamrat Andrejev en hel del upplysningar om vilka åtgärder som vidtogs för att vidmakthålla ARK (men under uppräknningen av dessa åtgärder undviker han samvetsgrant ARK:s Berlinkonferens i april i år). Men alla ansträngningar var förgäves: just när behovet av ARK blev som störst, så splittrades den.

I själva verket är denna framställning i sig själv ett skoningslöst fördömande av själva den politik som Andrejev försvarar. Man kan förlora mot fienden trots att man för en riktigt politik, därför att fienden är starkare. Men om man under loppet av flera månader smider ett vapen mot fienden, och sedan klagar på att vapnet gick i bitar just innan striden – då är det liktydigt med att döma ut sig själv: antingen är smeden dålig eller så arbetade han med ett värdelöst material.

2. När General Council hade avbrutit generalstrejken i maj 1926 sa de som försvarade den officiella linjen till oss: ”Men vi visste väl hela tiden att General Council består av reformistiska förrädare?” Låt oss gå med på att vi visste det. Men förutsåg vi att General Council skulle falla sönder just när behovet av det blev som mest trängande? Uppenbarligen inte. Ty inte ens den sämsta smed skulle börja smida ett vapen som han redan på förhand visste skulle gå sönder just innan striden.

Och ändå rörde sig debatten mellan oppositionen och majoriteten just kring denna fråga. Oppositionen sa:

Medlemmarna i General Council är liberala arbetarpolitiker av diverse schatteringar. Som alltid är fallet med liberaler, så har den första och fortfarande formlösa revolutionära vågen kastat dem åt vänster. Generalstrejken svepte dem åt höger. De kan inte ha någon självständig politik. Efter att ha svepts åt höger förvandlas de till borgarklassens aktiva hand. Deras roll kommer att bli kontrarevolutionär. De har förrått sina egna arbetares generalstrejk och sina egna kolgruvearbetare strejk, och därmed kan bara ynkliga kälkborgare fästa några förhoppningar till möjligheten att dessa personer skulle kunna skydda den kinesiska revolutionen eller Sovjetunionen från den brittiska imperialismens slag. Tvärtom. I det avgörande ögonblicket kommer de att hjälpa imperialismen mot revolutionen.

Det var vår prognos i denna fråga. Men när engelsmännen hade splittrat ARK stiger kamrat Andrejev fram inför de sovjetiska arbetarna med denna ynkliga klagovisa: ARK lämnade denna värld just när dess verksamhet ”behövdes särskilt mycket”.

Inom politiken kallas detta bankrutt, kamrat Andrejev!

3. Vi sa tidigare: låt oss anta att företrädarna för den officiella linjen faktiskt visste vem de hade att göra med – i så fall vore deras ansvar bara ännu större. I själva verket smädar de sig själva i efter-

hand. Deras bedömning av General Council var felaktig, de förstod inte de inre processer som ägde rum inom den engelska arbetarklassen, och de spred illusioner eftersom de själva hyste dem.

a) Det finns inget behov att gå in på perioden före strejken: under den perioden framställdes Purcell, Hicks och de andra som våra mest tillförlitliga vänner, nästan våra anhängare. Det går att lägga fram ett fullkomligt moln av bevis för det. Vi ska begränsa oss till ett enda exempel. I broschyren **Praktiska frågor för fackföreningsrörelsen**, som gavs ut [på ryska] 1925, skriver kamrat Tomskij:

De [fackföreningsmän] som har slutit en överenskommelse med oss försvarar sig ståndaktigt både mot de borgerliga lögnerna och förtalet och mot den engelska rörelsens tidigare [?] ledare: Thomas, Clynes och MacDonald. De brittiska fackföreningarnas ledare, de delar som står längst till vänster – man kan med säkerhet säga majoriteten – arbetar samstämmigt med oss. Det ger oss visshet och möjlighet till förhoppningar att engelsmännen, som är obenägna att sluta snabba överenskommelser, som tar god tid på sig att tänka, överväga, diskutera och tveka innan de kommer fram till det ena eller andra beslutet, *strikt kommer att följa överenskommelsen*, och att vi inte kommer att behöva ställa oss frågan: vad kommer de ryska arbetarna att få ut av enheten inom världens fackföreningsrörelse? (Sid 48.)

b) Det ligger i sakens natur att saker och ting inte heller blev särskilt mycket bättre efter att strejken avbröts. Till och med efter att oppositionen med största beslutsamhet hade talat för att bryta med den anglo-ryska kommittén, eftersom den var en institution som var bedräglig och helt igenom rutten och vars existens bara gjorde arbetarna förvirrade, så läxade Moskvakommittén upp partiet så här i de speciella teser som utfärdades mot oppositionen:

Den anglo-ryska kommittén kan, måste och kommer utan tvekan att spela en enorm roll i kampen mot alla interventioner riktade mot Sovjetunionen. Den kommer att bli ett organisatoriskt centrum för proletariats internationella krafter i kampen mot den internationella borgarklassens alla försök att provocera fram ett nytt krig. [*Material till en sammanfattning av SUKP:s centralkommittés plenarmöte i juli [1926], Moskvakommitténs agit-propavdelning.*]

Det grundläggande, främsta och mest väsentliga argumentet mot oppositionen i agitationen bland basmedlemmarna, det vill säga i den viktiga agitation som omfattade massorna, löd i själva verket så här: vi hotas av krigsfara och General Council kommer att hjälpa oss att avstyra den, men oppositionen driver sina ”fraktionella mål” och kräver att vi bryter med General Council. Och ur detta uppstod den idiotiska och tarvliga anklagelsen för halv försvarsvänlighet, defaitism, etc.

I själva verket hävdade oppositionen, att så länge ingen verklig fara hotade dess herrar, borgarklassen, skulle General Council vela hit och dit, och sedan bryta med oss i ett ögonblick när det passade borgarklassen bäst, med andra ord när det var allra farligast för oss.

Nu träder kamrat Andrejev fram och klagar med tårfyllda ögon över att General Council har brutit med oss, förstår ni, just i det ögonblick när ARK:s verksamhet ”behövdes särskilt mycket”. Behövdes för vem – för oss eller den engelska borgarklassen? Ty General Council är den engelska borgarklassens organ inom arbetarrörelsen. Det är uppenbart att det bröt blocket med oss när Chamberlain råkade behöva denna brytning ”särskilt mycket”.

Inom politiken är det just detta man menar med bankrutt, kamrat Andrejev!

c) Vad gäller kamrat Rykovs¹⁵ berömda argument med innebörden, att eftersom Baldwin krävde att ARK skulle upplösas, så hjälpte oppositionen Baldwin – härrörde inte detta argument i sin helhet ur en felaktig bedömning av General Council, ur ett missförstånd av dess klasskaraktär och sociala

15 **Alexej Rykov** (1881-1938) var gammalbolsjevik och efterträdde Lenin som ordförande för folkkommissariernas råd. Han ledde partiets höger tillsammans med Bucharin. När Stalin bröt med högern 1929 avsvor Rykov sig. Han avsattes som ordförande för folkkommissariernas råd 1930. Var svarande under den tredje Moskvarättegången i mars 1938. Han ”erkände” och avrättades.

roll?

General Council är den engelska borgarklassens agentur. En bra husbonde vaktar över sin agentur som en hök. Agenterna har sina egna personliga intressen. De som genomför operationerna kan gå längre än vad som är nyttigt för husbonden. Baldwin vaktar noggrant över sin agentur, han utövar påtryckningar på den, skrämmer den och ställer krav på att den ska avlägga räkenskap. Baldwin var tvungen att se till att General Council inte gav några extra löften, och att den skulle kunna bryta med oss vid ett lämpligt tillfälle. Ju mer de stora problemen närmade sig ju mer oundviklig blev brytningen. De bland oss som hade missbedömt General Council, målat upp det, hyst illusioner om det, och hade hoppats att ARK i de viktiga och allvarliga frågorna skulle föra en politik mot Chamberlain – de insåg inte detta. Oppositionen utgick från det faktum att en brytning var oundviklig och att den måste ske kring *sådana frågor som skulle vara klara och begripliga för de engelska arbetarmassorna*.

4. Men till och med under den allra sista perioden, även efter Berlinkonferensen, fortsatte kamrat Tomskij att måla upp General Council. Han avvisade indignerat alla anspelningar på att ARK hade blivit ett reaktionärt hinder i vägen för arbetarnas rörelse. Han påstod att ARK spelade och kunde spela en progressiv roll, även om det blev krig. I april 1927 uttryckte han sig förvisso mycket mer försiktigt: 99% risk för att General Council kommer att förråda oss i händelse av krig, mot en chans på hundra att det inte kommer att förråda oss. Kan vi – krävde Tomskij – avvisa ens en chans mot 99 i en så stor fråga?

Att resonera så är att förvandla politiken till ett lotteri. Men att säkra Sovjetunionens försvar med hjälp av lotterier är verkligen en erbarmlig politik, särskilt om oddsen för att förlora är 100%. Och när förlusten blev uppenbar berättade kamrat Andrejev med många suckar för de församlade järnvägsarbetarna hur bra det hade varit om opportunisterna inte hade visat sig vara sådana som de var i verkligheten, utan som kamrat Andrejev hade inbillat sig att de var.

Allt detta, kamrat Andrejev, är just det som kallas en opportunistisk illusorisk politik.

5. Idag, efter händelserna, saknas det inte frivilliga personer som är ivriga att fördöma den bedrövliga lathunden kamrat Uglanov¹⁶ i frågan om att den anglo-ryska kommittén ”kommer att bli ett organisatoriskt centrum för proletarietets internationella styrkor i kampen mot alla försök från den internationella bourgeoisin att inleda ett nytt krig.”

Men det var just dessa förhoppningar som var kärnan i hela vår officiella politik. Det var just detta som lurade partiet. Det var just kring detta som oppositionen ”besegrades”.

Under det gemensamma plenarmötet i juli 1926 läxade kamrat Stalin självbelåtet upp oss:

Den andra uppgiften för detta block [ARK] är att organisera en bred rörelse i arbetarklassen mot nya imperialistiska krig i allmänhet och mot en intervention i vårt land av (särskilt) den mäktigaste av de imperialistiska krafterna i Europa, av England i synnerhet. (**Works**, band 8, s 193. [Trotskij citerar ur de ryska protokollen -öa.]

Stalin informerade oss oppositionella att man måste ”befatta sig med ett försvar av den första arbetarrepubliken i världen mot intervention”, och tillade för fullständighets skull:

Om fackföreningarna i vårt land får stöd från engelsmännen för denna saks skull så ska det välkomnas, även om stödet är reformistiskt, fackligt...

Röster: Riktigt! (**Ibid**, s 194. [Kommentaren är ej med i **Works** – öa.]

Vi kan vara helt säkra på att vi bland dem som ropade ”riktigt” också hade kamrat Andrejevs röst.

16 **N Uglanov** valdes 1924 ut av Stalin för att ersätta Kamenev som sekreterare för kommunistpartiet i Moskva. Men 1929 stämplades han själv som bucharinist, och avrättades senare som sabotör.

Men det var röster från blinda personer som utsatte försvaret av Sovjetunionen för ett plötsligt slag. Det räcker inte att ”befatta sig med Sovjetunionens försvar”, man måste också befatta sig med en marxistisk linje inom politiken, man måste känna till de grundläggande krafterna i världens kamp, förstå klassförhållandena och partiernas arbetsgång, och man måste var marxist-leninist och inte kälkborgare.

Stalin babblar på om sina idéer lika självbelåtet som en besserwisser från landet. Varenda tarvlighet numreras: första, andra, tredje och fjärde. För det första fästa förhoppningar vi Chiang Kai-shek, för det andra fästa förhoppningar vid Wang Ching-wei, för det tredje vid Purcell, för det fjärde vid Hicks.¹⁷ Idag knyter man förhoppningar till de franska Radikalerna,¹⁸ som, kan man tänka sig, kommer att slå tillbaka de franska imperialisterna, men det hamnar under femte... Det räcker inte att ”befatta sig med försvar”, man måste ha en aning om vad som är vad.

I samma tal fortsätter Stalin att predika:

Om Storbritanniens reaktionära fackföreningar är beredda att förena sig med vårt lands revolutionära fackföreningarna i ett block mot de kontrarevolutionära imperialisterna i deras land, varför skulle vi inte välkomna ett sådant block? (**Ibid**, s 194.)

Stalins inser inte att om de ”reaktionära fackföreningarna” kunde föra kamp mot sina egna imperialister, då skulle de inte vara några reaktionära fackföreningar. Stalin glömmer helt bort skiljelinjen mellan begreppen *reaktionär* och *revolutionär*. Av gammal vana hänvisar han till de engelska fackföreningarna (det vill säga givetvis deras ledarskap) som reaktionära, men egentligen hyser han helt mensjevnikiska illusioner om dem.

Stalin sammanfattar sin filosofi så här:

Och så är ARK ett block mellan våra fackföreningar och de reaktionära fackföreningarna i England... i syfte att kämpa mot imperialistiska krig i allmänhet och mot intervention i synnerhet. (**Ibid**, s 195.)

Det är just det: både i allmänhet och synnerhet. I allmänhet och i synnerhet – medelklassens inskränkthet (föreslås som ämne för den stalinistiska skolans ”röda” professorer).

Lika självbelåtet som en besserwisser från landet avslutar Stalin sin predikan med ett försök att vara ironisk: ”Kamraterna Trotskij och Zinovjev bör komma ihåg detta, och komma ihåg det väl.” (**Ibid**, s 196. [Andra hälften av meningen står inte i **Works** – öa.]

Just det! Vi har förvisso kommit ihåg allting mycket bestämt. Vi har kommit ihåg att Stalin kallade vår kritik mot stalinisternas förhoppningar att Purcell skulle vara arbetarstatens skyddsängel för en avvikelse från ”leninism till trotskism”.

Vorosjilov: ”Riktigt!”

En röst: ”Vorosjilov har satt sin namnteckning under det.”

Trotskij: ”Lyckligtvis kommer detta med i protokollet.” [*Protokoll från mötet*, s 71.]

Ja, allt detta finns med i protokollet från samma julmöte som avsatte Zinovjev ur politbyrån, som dundrade mot ”trotskismen”, och som försvarade lathundarna Uglanov-Mandelstamm.

17 **Wang Ching-wei** (1884-1944) ledde den kinesiska regeringen i industriprovinserna Wuhan. Stalinisterna hade tilldelat honom rollen som revolutionär, men bara sex veckor efter Chiang Kai-sheks kupp i Shanghai angrep Wang arbetarna i Wuhan.

George Hicks var sekreterare för byggnadsarbetarförbundet i England, och satt med i General Council i samband med förräderiet mot generalstrejken.

18 **Franska Radikalsocialistiska eller Radikala partiet** var varken radikalt eller socialistiskt, utan det viktigaste kapitalistiska partiet i Frankrike mellan Första och Andra världskriget.

Vi föreslår nu att Stalins tal och våra tal i frågan om ARK publiceras för kongressen. Det skulle vara en utmärkt granskning av vilkas uppfattningar som klarade händelsernas och tidens prövning: Stalins eller oppositionens.

6. Vi ska nu övergå till Bucharins formalistiska konstruktioner. I denna fråga lade han märke till sju teoretiska fredagar i veckan. Där finns spetsfundigheten att ARK är en facklig organisation och inte ett politiskt block. Där finns också spetsfundigheten att ARK inte är ett förbund mellan ledare utan mellan massor. Där finns också försvaret av kapitulationen i Berlin med argument av statlig och diplomatisk karaktär. Och många, många fler saker.

Vi analyserade vad dessa teorier var värda på sin tid. Det är meningslöst slöseri med tid att i efterhand reda ut Bucharins talmudiska knutar.* Händelseutvecklingen har sopat undan Bucharins formalism som skräp, ur vilket ett enda faktum framstår tydligt: *en ideologisk och politisk bankrutt*. Och att tänka sig att allt detta sammantaget serverades som Kominterns övergripande linje!

Från det ögonblick generalstrejken avbröts [förtäljer Andrejev] inleddes planer på hur ARK på bästa sätt skulle krossas, eller helt och hållet reduceras till ingenting, till en sådan ställning som skulle hindra den från att vara ett hinder för General Council... Det är vad General Councils nuvarande ledares plan gick ut på. Och det som hände under den senaste kongressen var att denna plan fullbordades.

Vilket alltihopa är helt riktigt. General Council hade verkligen sin egen plan, och den genomförde verkligen denna plan metodiskt. ”Splittringen är fullbordandet av en noggrant genomtänkt plan som General Council hade förberett och som den genomförde under den senaste kongressen.” Det är helt riktigt. General Council visste vad det ville. Eller snarare visste General Councils herrar vart de måste leda den. Men visste kamrat Andrejev vart han var på väg? Det gjorde han inte. Ty han inte bara underlät att hindra General Council att fullborda sina svekfulla planer, utan hjälpte dem att fullborda dem till största möjliga fördel för General Council och dess verkliga politiska principer, det vill säga den brittiska borgarklassen.

7. Om General Council verkligen hade en plan och om den kunde genomföra denna plan metodiskt, kunde man i så fall inte ha förstått, tolkat och förutsett denna plan? Oppositionen förutsåg faktiskt. Så tidigt som 2 juni 1926, två veckor efter att generalstrejken hade avbrutits, skrev vi till politbyrån:

Men kan inte General Council själv ta initiativ till en brytning? Det är mer än troligt. Det kommer att utfärdas ett uttalande om att de ryska fackföreningarnas centrala exekutivkommitté inte strävar efter att ena världens arbetarklass utan vill blåsa under oenigheten inom fackföreningarna, och att det, General Council, inte kan fortsätta längs samma väg som de ryska fackföreningarnas centrala exekutivkommitté. Då kommer vi återigen att ropa ”*Förrädare!*” efter dem – och det kommer att uttrycka hur realistisk den politik är som består av att underbygga ruttna illusioner. [*Politbyråns protokoll*, 8 juni 1926, s 71.]

Har inte detta bekräftats bokstavligen, nästan ord för ord? Vi bröt inte med General Council när det hade förrätt generalstrejken och orsakat miljoners engelska arbetares ursinne. Vi bröt inte med det efter att det tillsammans med borgarklassens präster hade avbrutit kolgruvearbetarnas strejk, under förhållanden som redan då var mindre gynnsamma för oss. Inte heller bröt vi med det under ännu mindre gynnsamma förhållanden – i frågan om den brittiska interventionen i Kina. Och nu har engelsmännen brutit med oss därför att vi har lagt oss i deras inre angelägenheter, att vi har försökt ”ge order” till den engelska arbetarklassen, eller förvandla de engelska fackföreningarna till verktyg för vår statliga politik. De bröt på frågor som är ytterst fördelaktiga för dem och som passar bäst för att lura de engelska arbetarna. Vilket är precis vad vi förutsåg. Vilkas politik visade sig alltså vara korrekt, saklig och revolutionär? Den som genomskådar fiendens intriger och förutser morgondagen? – eller den politik som blint hjälper fienden att fullborda sina svekfulla planer?

* **Talmud**, (hebreiska för *lära*) är judarnas stora efterbibliska skrifsamling – öa.

8. Under plenarmötet i juli 1926 fick vi ett telegram från General Council där det älskvärt gick med på att träffa representanter för de ryska fackföreningarnas centrala exekutivkommitté. På den tiden gjorde man stort väsen av detta telegram som en seger över inte bara General Council utan också över oppositionen. Vilket intryck det gjorde när kamrat Lozovskij tog fram detta telegram!¹⁹

Vad kommer ni att göra [frågade han oppositionen] om de [General Council] verkligen samtycker. Än mer, vad kommer ni att göra om de redan har samtyckt? Vi har fått ett sådant telegram idag.

Trotskyj: De har gått med på att vi tillfälligt ska skydda dem med vårt anseende, nu när de förbereder ett nytt förräderi. [*Oordning, skratt*] [sid 53]

Allt detta finns nedtecknat i protokollen. På den tiden utsattes våra förutsägelser för glåpord, oordning och skratt. Kamrat Tomskij gottade sig verkligen åt att ha mottagit telegrammet.

Tomskij: Vårt lilla lik kikar nyfiket med ett öga... [*Höga skratt.*] [sid 58]

Ja, skratten var höga. Vem skrattade ni åt då, kamrat Andrejev? Ni skrattade åt er själva.

Och hur kamrat Lozovskij hånade oppositionen för att dess förväntningar inte hade förverkligats.

Vad gör er så säkra [frågade han] att ert andra antagande kommer att förverkligas? Vänta... [sid 53]

På vilket vi svarade:

Trotskyj: Det betyder att de klokare och listigare bland dem har tagit hem segern, och det är därför de inte har brutit ännu. [*Oordning.*] [sid 53]

Återigen ”oordning”. För Andrejev, Lozovskij och andra föreföll det helt klart att oppositionen vägledades av ”krassa fraktionella överväganden”, och inte av ett intresse av hur vi på ett riktigt sätt skulle kunna skilja mellan vänner och fiender, allierade från förrädare. Därav skratten och oordningen, som kamrat Andrejev ingalunda var sämst på att orsaka. ”Vad gör er så säkra att ert andra antagande kommer att förverkligas?”, frågade kamrat Lozovskij. ”Vänta...” Majoriteten höll på Andrejev och Lozovskij. Vi blev tvungna att vänta. Vi väntade i mer än ett år. Och så kom det sig att den anglo-ryska kommittén, som enligt Rykov skulle ha vräkt omkull borgerliga fästen – istället hjälpte sin egen borgarklass att rikta ett slag mot oss, och sedan dolde Chamberlains slag genom att utdela ett eget kompletterande slag.

När stora händelser anländer, kamrat Andrejev, så får man alltid betala dyrt för en politik av opportunistiska illusioner.

9. Vi har redan erinrat oss att Andrejev helt och hållet hoppade över ARK:s Berlinkonferens i april 1927 i sin rapport, som om konferensen aldrig hade ägt rum. Ändå betecknar denna konferens den viktigaste perioden i ARK:s historia efter att generalstrejken avbröts. Vid Berlinkonferensen förnyade de ryska fackföreningarnas centrala exekutivkommitté sin fullmakt av förtroende för General Council. Delegationen uppträdde som om General Council varken hade förrått generalstrejken, kolgruvearbetarnas strejk, den kinesiska revolutionen eller Sovjetunionen. Alla tillgodokvitton förnyades och kamrat Tomskij skröt om att detta gjordes i en anda av fullständig ”ömsesidig förståelse” och ”hjärtligen relationer”.

Man får inte hjälpa förrädare. Vad fick vi för det? Inom 4 månader hade ARK splittrats, vid en tidpunkt då vår internationella ställning hade försämrats. I namn av vad kapitulerade vi i Berlin? Just i denna fråga hade inte kamrat Andrejev ett enda ord att säga till järnvägsarbetarnas medlemsmöte.

19 **Solomon A Lozovskij** (1878-1952) ledde Röda fackföreningsinternationalen (Profintern) och var ansvarig för den stalinistiska fackföreningspolitiken. Han arresterades och blev på Stalins order skjuten under en antisemitisk kampanj.

Ändå var inte kapitulationen i Berlin någon slump. Den härrörde helt och hållet ur politiken att till varje pris ”bevara” ARK. Från och med slutet av maj 1926 hamrade oppositionen fram att det inte var tillåtet att bevara ett block med personer som vi kallar förrädare. Eller tvärtom: vi kan inte kalla personer som vi har ett block med för förrädare.

Vi måste bryta med förrädarna när de i de lojala och upprörda massornas ögon begår sitt allra största förräderi, och på så sätt hjälpa massorna att ge sin upprördhet klarast möjliga politiska och organisatoriska uttryck. Det vad vad oppositionen krävde. Och den varnade också för att om inte blocket spräcktes så skulle kritiken mot General Council av nödvändighet anpassas till blocket, det vill säga begränsas till ett intet. Denna förutsägelse bekräftades också i sin helhet.

Manifestet från Röda fackföreningsinternationalens centrala exekutivkommitté den 8 juni 1926 innehöll en ganska hård, om än otillräcklig, kritik av General Council. Följande manifest och resolutioner blev allt blekare och alltmer diffusa. Och 1 april 1927 kapitulerade den ryska delegationen fullständigt för General Council.

Vid ingen tidpunkt var de brittiska fackföreningsledarnas ställning så besvärlig som i maj, juni och juli 1926. Sprickan mellan ledarna och proletariatets revolutionära förtrupp var under denna period mer uppenbar än någonsin tidigare.

Två inriktningar stod öppna för oss: att vidga sprickan eller att hjälpa General Council att fylla igen den. Tack vare den hjälp vi gav de strejkande var vårt anseende mycket högt. Om vi hade avbrutit förbindelserna med General Council så hade det varit ytterligare ett kraftfullt slag mot dess auktoritet och ställning. Genom att vi upprätthöll det politiska och organisatoriska blocket fick General Council tvärtom hjälp att med minsta möjliga förluster segra på den för det allra farligaste fronten. ”Tack så mycket”, sa det till dem som hjälpte det att sitta kvar i sadeln. ”Häriifrån kan jag gå själv.” För övrigt uttryckte det inte någon tacksamhet. De ryska fackföreningarnas centrala exekutivkommitté fick bara en spark.

På en punkt har Andrejev rätt: denna brytning är fullbordandet av en noggrant genomtänkt plan.

10. Men hade Andrejev själv någon plan? Vi har redan sagt att han inte hade någon som helst plan. Kanske den värsta anklagelsen mot Andrejev är för hans tystnad om Berlinkonferensen i april 1927. Men under den centrala exekutivkommitténs möte i april talade kamrat Andrejev mycket bestämt till försvar för konferensen. Så här sa han då:

Vad ställde vi oss för uppgift? Vid denna anglo-ryska kommitté [i Berlin] ställde vi oss uppgiften att tvinga engelsmännen att ge oss ett direkt och klart [!] svar på vad de hade för åsikter om den anglo-ryska kommitténs fortsatta existens. Och enligt min uppfattning *tvingade vi dem verkligen till det*. [?!] Tillsammans med oss sa de att de var för att den anglo-ryska kommittén skulle fortsätta att existera, för att aktivera den och så vidare. Vid denna anglo-ryska kommitté skulle vi driva igenom ett definitivt beslut i frågan om enhet och i viss mån fördöma Amsterdaminternationalen för att den undvek förslagen om enhet... *Vi drev igenom ett sådant beslut*. [?!] Vi drev igenom en resolution om denna fråga. Vi tvingade dem att ge svar om krigsfaran och de imperialistiska mobiliseringarna. Enligt min uppfattning *drev vi även på detta område igenom ett givetvis inte 100%-igt bolsjevikiskt beslut* [?!], men ett beslut som var så maximalt som det var möjligt att driva igenom under de givna förhållandena. [sid 32]

Sådana var kamrat Andrejevs segrar vid Berlinkonferensen: engelsmännen uttryckte sig ”direkt och klart” för att ARK skulle fortsätta att existera, än mer för att ”aktivera den”. Det är absolut inget att skratta åt! Andrejev drev igenom ett klart svar från engelsmännen i frågan om facklig enhet, och slutligen – hör! hör! – i frågan om kriget. Det är inte att undra på att kamrat Andrejev – den stackaren! – i samma tal sa att oppositionen ”på ett hopplöst sätt hade sjunkit ner i ett trask av egna misstag.”

Men vad ska vi göra nu? I april "tvingade vi General Council att ge oss ett direkt och klart svar". Bara oppositionen, som hade sjunkit ner i ett träsk av egna misstag, kunde inte förstå dessa framgångar. Men i september bröt den av General Council arrangerade fackföreningskongressen med den anglo-ryska kommittén. Varifrån kommer denna motsättning mellan april och september? *Nu* erkänner Andrejev att ARK:s sammanbrott är en fullbordad av en plan som hade utarbetats vid tiden för generalstrejken, det vill säga i maj 1926. Vilken innebörd hade då engelsmännens "direkta och klara" svar i april 1927? Av detta följer att dessa svar varken var klara eller direkta, utan bedrägeri. General Councils jobb var att slå blå dunster i ögonen, vinna tid, fördröja, förbereda kongressen och utnyttja den som skydd.

Även på denna punkt varnade oppositionen i god tid. Öppna protokollen från plenarmötet i april 1926 på sidan 31. Då sa vi:

"En särskild fara för världsfreden är imperialisternas politik i Kina." Det är vad de har skrivit under. Hur kommer det sig att deras tungor inte vände ut och in på sig, eller varför drog vi dem inte i tungan och tvingade dem att säga exakt vilka imperialisterna var? Det är ingen slump att *allt detta* skrevs den första april, detta datum är symboliskt... [Skratt.]

Kaganovitj: Menar du att vi lurade dem!

Vi ser att kamrat Kaganovitj träffar mitt i prick. Nu är det uppenbart vem som lurade vem. Andrejev har anledning att vara vemodig över det faktum att engelsmännen efter alla hans segrar i april 1927 likviderade ARK just vid en tidpunkt när den behövdes särskilt mycket.

Detta, kamrat Andrejev, är vad man skulle kunna kalla att på ett hopplöst sätt sjunka ner i ett träsk!

11. Men inte nog med det: vid mötet i april uttryckte sig kamrat Andrejev ännu mer barskt om oppositionen:

Vår opposition för fram kravet att vi ska bryta med de engelska fackföreningarna. En sådan ståndpunkt är att isolera oss vid den allra svåraste tidpunkten, när imperialisterna mobiliserar sina styrkor mot oss. Ni påstår att er ståndpunkt är revolutionär, men ni hjälper objektivt Chamberlain eftersom han och hans anhang inte vill ha några som helst förbindelser mellan vår fackföreningsrörelse och den engelska fackföreningsrörelsen, och de vill inte ha någon anglo-rysk kommitté som hindrar dem. [sid 33]

Oppositionen ansåg att vi inte skulle hålla fast i en ruten gren medan vi gick över en avgrund. Men den politik som kamrat Andrejev försvarade isolerade oss verkligen "vid den allra svåraste tidpunkten, när imperialisterna mobiliserar sina styrkor mot oss." Det är den uppgift som bokstavligen fullbordades av den officiella politiken. Med vårt stöd till General Council försvagade vi Minority Movement.

Inom denna rörelse stödde vår försonliga linje högern mot vänstern. Genom denna politik hindrade vi den proletära förtruppens revolutionära skolning, inklusive det kommunistiska partiets. Vi hjälpte General Council att behålla sina ställningar utan förluster, att förbereda en reaktionär kongress för fackföreningsbyråkrater i Edinburgh, och att bryta med oss med protester från bara en liten minoritet. Vi hjälpte General Council att isolera oss under det allra svåraste ögonblicket, och på så sätt förverkliga den plan som General Council hade tänkt ut så långt tillbaka i tiden som under generalstrejken.

Detta, kamrat Andrejev, är att objektivt hjälpa Chamberlain och hans anhang!

12. Men i ett försvar av denna bankrutta politik säger kamrat Andrejev nu till ett icke-partimöte:

Under hela denna period föreslog några få brushuvuden ur oppositionen i vårt kommunistiska parti följande taktik: "Bryt med de engelska förrädarna, bryt med General Council."

Den ytterst billiga, kalkbörgerliga frasen om "brushuvuden" kommer ur den ordbok som används av

medelklassens reformister och opportunisterna, som inte kan föra en långsiktig politik, det vill säga en politik av marxistiskt förutseende och bolsjevikisk beslutsamhet. I april 1927 ansåg Andrejev att han hade drivit igenom allvarliga utfästelser från engelsmännen. På detta svarade vi:

Politiska bedragare i den kapitalistiska Amsterdambyråns stab sprider ofta denna sortens pacifistiska uppgörelser för att lugna arbetarna och hålla händerna fria *för att förråda i det avgörande ögonblicket.*
[sid 38]

Vem visade sig ha rätt? Politiken prövas av fakta. Vi såg tidigare vad Andrejev förväntade sig i april i år, och vad han fick i september. Bedrövlig knusslighet, skamlig närsynthet! Det är namnet på din politik, kamrat Andrejev!

13. Andrejev har kvar en enda tröst: "Ansvaret (!) för splittringen av denna organisation [ARK] ligger helt och hållet (!!)" på den engelska fackföreningsrörelsens ledare." Detta uttalande visar att Andrejev inte har lärt sig någonting. "Ansvaret" för att splittra ARK! Man skulle tro att detta var det mest fruktansvärda brott man kunde begå mot arbetarklassen. General Council knäckte generalstrejken, hjälpte kolbaronerna att förslava gruvarbetarna, dolde krossandet av Nanking, stödde Chamberlains politik mot arbetarstaten, och kommer i händelse av krig att stöda Chamberlain. Och Andrejev försöker skrämja dessa personer med "ansvaret" för att ha splittrat ARK.

Vad såg de engelska arbetarna av ARK, speciellt från och med tiden för generalstrejken: banketter, tomma resolutioner, hycklande och diplomatiska tal.

Och för övrigt, sedan när har vi blivit rädda för att ta ansvar för att bryta med förrädare och svikare? Vad är det för ett ynkligt, urvattnat, ruttet liberalt sätt att ställa denna fråga? Priset för att förlänga ARK:s liv med fyra månader blev en ytterst skamlig kapitulation i Berlin. Men i gengäld, förstår ni inte det, har vi sluppit det fruktansvärda "ansvaret" – ansvaret för att ha brutit med arbetarklassens förrädare. Men bolsjevismens hela historia är genomsyrad av den fasta föresatsen att ta den sortens ansvar!

Kamrat Andrejev, du är också en av de som pladdrar om trotskism men trots det inte har förstått bolsjevismens huvudinnehåll.

14. Den förbryllade rapportören säger: "Nu måste varenda proletär redovisa för sig själv, överväga dokumenten och jämföra vår politik med deras." (Andrejev, *Rapport vid järnvägsarbetarnas möte.*)

Det är naturligtvis ett hedervärt sätt att ställa frågan. Man ska inte acceptera någons påståenden. På denna punkt hade Lenin följande att säga: "Den som godtar någon annans ord är en hopplös idiot." Denna leninistiska aforism gäller för alla länder, även Sovjetunionen. Det är livsviktigt att våra arbetare får en klar uppfattning av kamrat Andrejevs politik, det vill säga hela den officiella politiken i frågan om den anglo-ryska kommittén. För detta ändamål måste alla dokument ges ut och göras tillgängliga för alla arbetare.

Vi litar på att kamrat Andrejev kommer att stöda detta förslag. Annars kommer han att tillhöra dem som hävdar att det som är bra för engelsmännen är livsfarligt för ryssarna. Men det är en chauvinistisk och inte internationalistisk revolutionär uppfattning.

15. Men vad ska vi göra nu när hela den ruttna scendekorationen fullständigt har rasat? Kamrat Andrejev svarar: "Ledarna vägrade att komma överens med oss – vi kommer att fortsätta enhetsfrontspolitiken över huvudet på ledarna och mot deras önskan, vi kommer att genomföra den underifrån, med hjälp av våra band till massorna, deras gräsrotsorganisationer och så vidare."

Gott. Men sa inte Manuilskij²⁰ för mer än ett år sedan, under plenarmötet i juli:

20 **Dimitrij Manuilskij** (1883-1952) var tillsammans med Trotskij medlem i den oberoende marxistiska organisationen

Kamrat Zinovjev verkar trösta oss med att vi efter att ha brutit med den anglo-ryska kommittén kommer att vara tvungna att bygga nya broar till arbetarrörelsen. Men jag vill fråga er – *har ni sett dessa broar?* Skisserade kamrat Zinovjev nya vägar för att förverkliga tanken på facklig enhet? Det som är värst med kamraterna Zinovjevs och Trotskijs hela opposition är *detta tillstånd av hjälplöshet (!!!)*. [sid 24]

För ett år sedan tillkännagav man alltså att ett avskaffande av den anglo-ryska kommittén måste ge upphov till ett tillstånd av hjälplöshet: eftersom det inte fanns några andra broar i sikte. Den som trodde på Purcells bro ansågs vara en verkligt revolutionär optimist. Och nu har denna bro rasat. Kan man inte av det dra slutsatsen att just Manuilskijs ståndpunkt är hjälplös och blockerad? Man kan invända att ingen kan ta Manuilskij på allvar. Medges. Men förkunnade inte alla andra som försvarade den officiella linjen att ARK ”förkroppsligade” broderskapet mellan det ryska och engelska proletariatet, var en bro till massorna, ett verktyg för att försvara Sovjetunionen och så vidare i all oändlighet...?!

För oppositionen – invände företrädarna för den officiella linjen – är den anglo-ryska kommittén ett block mellan ledarna, men för oss är det ett block mellan de arbetande massorna, ett förkroppsligande av deras enhet. Låt oss nu få fråga: är splittringen av ARK en splittring av de arbetande massornas enhet? Kamrat Andrejev verkar säga – nej. Men samma svar visar att ARK inte utgjorde en enhet mellan de arbetande massorna, ty det går inte att skapa enhet med strejkande via strejkbrytare.

16. Det är obestridligt så att vi måste hitta andra vägar än General Council. När nu denna *reaktionära skiljemur* har sopats undan får vi möjlighet att söka verkliga band till de verkliga massorna. Det första villkoret för att lyckas längs denna väg är att skoningslöst fördöma den officiella linjen gentemot den anglo-ryska kommittén under hela den senaste perioden, det vill säga från och med inledningen av generalstrejken.

17. Det engelska proletariatets storartade rörelser har naturligtvis inte passerat obemärkta. Som ett resultat av sitt deltagande i masskampen har kommunistpartiet blivit starkare – både till antal och inflytande. Skiktningen bland de mångmiljonhövdade massorna fortsätter. Så som alltid är fallet efter stora nederlag minskar aktiviteten tillfälligt bland vissa ganska omfattande delar av arbetarklassen. Den reaktionära byråkratin skaffar sig fotfäste och övervinner inre skillnader. Till vänster väljs de revolutionära elementen ut och kommunistpartiet stärks snabbare än före strejken.

Alla dessa fenomen härrör med järnhård naturnödvändighet ur den revolutionära våg som bröts mot inte bara borgarklassens utan också arbetarklassens egen officiella lednings motstånd. Man kan och måste fortsätta att bygga vidare på denna grund. Men den helt igenom felaktiga politiken begränsade i oerhörd omfattning offensivens framfart och försvagade dess revolutionära konsekvenser. Med en riktig politik kunde kommunistpartiet ha skördat oändligt mycket fler revolutionära frukter. Med en fortsättning av den felaktiga politiken riskerar det att förlora allt det har vunnit.

18. Kamrat Andrejev pekar på arbetardelegationer som ett sätt att upprätta band till de engelska massorna. Väl utvalda och instruerade arbetardelegationer kan givetvis också gynna arbetarnas enhet. Men det vore ett oerhört misstag att sätta denna metod i förgrunden. Arbetardelegationernas betydelse är bara som understöd. Vårt grundläggande band till den engelska arbetarklassen går via kommunistpartiet.

Det går inte att hitta fram till de arbetande massor som organiseras i fackföreningar med hjälp av sammanslutningar eller felaktiga avtal i toppen, utan bara genom att det brittiska kommunistpartiet, Komintern, Profintern och de ryska fackföreningarna för en riktig revolutionär politik. Man kan

mezrajontzi, som 1917 gick samman med bolsjevikpartiet. På 1920-talet stödde han stalinisterna. Var sekreterare för Komintern från 1931 fram till dess upplösning 1943.

bara vinna över massorna med hjälp av en ihärdig revolutionär linje. Efter ARK:s sammanbrott visar detta sig återigen i all sin visshet. I själva verket utgick hela den felaktiga linjen i frågan om ARK från en strävan att *ersätta* kommunistpartiets växande inflytande med skicklig diplomati gentemot fackföreningarnas ledare.

Om någon försökte hoppa över verkliga och nödvändiga och oundvikliga stadier så var det Stalin och Bucharin. De trodde att man med hjälp av listiga manövrer och sammanslutningar skulle kunna upphöja den brittiska arbetarklassen till den främsta klassen utan kommunistpartiet, eller snarare med visst samarbete från det. Det var också kamrat Tomskijs inledande misstag. Hursomhelst är det inget unikt med detta misstag. Det är så opportunisten alltid börjar. För den verkar klassen utvecklas alldeles för sakta, och den försöker skörda något som den inte har sått, eller som inte har mognat ännu. Det var exempelvis källan till Ferdinand Lassalles opportunistiska misstag.²¹

Men när diplomatin och sammanslutningarna har gått varvet runt så återvänder opportunisten precis som fiskarhustrun i fabeln till sitt trasiga tråg. Om vi ända från början på ett korrekt sätt hade förstått att ARK var ett tillfälligt block med reformisterna, som bara kan vidmakthållas fram tills dess de gör sin första sväng åt höger; om vi överhuvudtaget hade insett att en enhetsfront med ”ledarna” bara kan vara av en flyktig, tillfällig och underordnad betydelse; om vi i linje med allt detta hade brutit med den anglo-ryska kommittén så fort den vägrade att acceptera de ryska arbetarnas hjälp till de engelska strejkande – då hade hela detta taktiska experiment varit berättigat. Vi skulle ha stimulerat vänsterminoritetens rörelse, och det brittiska kommunistpartiet hade fått en lektion i en riktig tillämpning av enhetsfrontstaktiken.

Istället ändrade vi taktiken till ett block med de reformistiska ledarna. Vi försökte förvandla en tillfällig och helt legitim överenskommelse till en permanent institution. Vi kungjorde att denna institution var kärnan i kampen för världsproletariatets enhet, centrum för den revolutionära kampen mot kriget, och så vidare. På detta sätt skapade vi rena politiska sagor och predikade för arbetarna att de skulle tro på dessa sagor, det vill säga vi genomförde ett arbete som var djupt skadligt och ogynnsamt för revolutionen.

I den mån våra allierades förrådiska karaktär visade sig – och i det längsta försökte vi blunda för detta – så förkunnade vi att det inte var den springande punkten, och inte General Council: vi sa att ARK inte var ett block mellan ledare utan mellan förbund av massorna, att ARK bara var ett ”förkroppsligande”, bara en ”symbol”, och så vidare i all oändlighet. Det var redan en politik av direkta lögnar, förfalskningar och ruttna förklädnader. Detta nät av falskhet föll samman under trycket av stora händelser. Istället för att läspa ”ansvaret för detta faller inte på oss”, måste vi säga: ”skamligt nog förtjänar vi ingen heder för det.”

Andrejev säger att varje engelsk arbetare måste få höra sanningen. Givetvis måste allt göras för det. Men det är inte alls lätt. När Andrejev säger: ”Nu kommer ingen längre att tro på medlemmarna i General Council”, så är det bara en simpel fras. Som kongressen i Edinburgh visar så stärkte vår politik General Council. Vi kom inte undan ostraffat från Berlinkonferensen – även bortsett från allt annat. Vi kan inte bara tvätta utan måste skrapa bort den ideologiska förvirring som vi har spridit. Det gäller framförallt det brittiska kommunistpartiet, och i andra hand den vänsterinriktade Minority Movement.

Redan under generalstrejken och även under kolgruvestrejken var det brittiska kommunistpartiet långt ifrån alltid förmöget att visa initiativ och beslutsamhet. Vi ska inte glömma bort att det brittiska kommunistpartiets centrala exekutivkommitté under lång tid vägrade att trycka de ryska

21 **Ferdinand Lassalle** (1825-1864) var en framstående person inom den tyska arbetarrörelsen. Hans anhängare anslöt sig till de tidiga marxisterna och grundade den tyska socialdemokratin.

fackföreningarnas manifest från 8 juli, såsom varande alltför hårt mot General Council.

För de som kan bedöma symptom måste denna händelse vara ytterst alarmerande. I ett avgörande ögonblick visar ett ungt kommunistparti, vars styrka helt och hållet utgörs av kritik och oförsonlighet, upp en mängd egenskaper av motsatt natur. Bakom det ligger en felaktig förståelse och tillämpning av enhetsfrontspolitiken.

Dag in och dag ut lärde det engelska kommunistpartiet ut att förbundet med Purcell och Hicks skulle gynna försvaret av Sovjetunionen, och att den ryska oppositionen som inte trodde på det gjorde sig skyldig till defaitism. Allting ställdes på huvudet. Det kunde inte undgå att sätta sina spår på det brittiska kommunistpartiets medvetande...

Detta kunde inte och passerade inte ostraffat. Högertendenserna har stärkts enormt inom det brittiska kommunistpartiets ledande kretsar: det räcker att påminna om hur missnöjda ett antal av den engelska centralkommitténs medlemmar var med Kominterns teser om kriget, som de ansåg vara alltför ”vänster”. Det räcker att påminna om Pollitts tal i Edinburgh, Murphys tal och artiklar, och så vidare.²²

Alla dessa symptom tyder på en enda sak: för ett ungt parti som ännu saknade verklig bolsjevikisk hårdhet innebar den anglo-ryska kommitténs politik oundvikligen att hela dess linje försköts i opportunistisk riktning.

Det gäller i ännu högre grad för den vänsterinriktade Minority Movement. Den skada som har orsakats där är inte så lätt att råda bot för. Den bär på framtida kriser för partiet. Dessa ord kommer givetvis att ge ynkliga funktionärer förevändning att tala om vår fiendtlighet mot det brittiska kommunistpartiet och så vidare. Vi har sett det mer än en gång i det förflutna, i synnerhet i fallet Kina. In i det sista förklarades det kinesiska kommunistpartiet vara ett exempel på en bolsjevikisk politik, och efter sammanbrottet sades det vara – ett resultat av mensjevism. Vi har inget gemensamt med en sådan frånstötande politisk inställsamhet. Den har redan gjort stor skada både på vårt parti och på Komintern. Men det kommer inte att hindra oss att fullgöra vår revolutionära plikt.

Andrejevs rapport försöker suddas ut en av den senaste tidsperiodens största taktiska lärdomar. Det är inte bara det som gör rapporten och liknande tal och dokument så skadlig. Man kan bara gå framåt genom att på ett allsidigt sätt analysera erfarenheterna av den anglo-ryska kommittén. I detta syfte måste alla de viktiga dokument som kan sprida ljus över denna fråga göras tillgängliga för alla kommunister. För att kunna gå framåt måste man säga sanningen och ingenting annat än sanningen, både till de ryska och engelska arbetarna.

22 **Harry Pollitt** (1890-1960) var ledare för kommunistpartiet och valdes till sekreterare i Minority Movement när den grundades 1924. 1925 arresterades han och **J T Murphy** (som var redaktör för *Workers Weekly*) och tio andra ledare för det brittiska kommunistpartiet och anklagades för uppvigling.

Kapitel 6. Balansräkning över anglo-ryska kommittén

Juni 1928.

... Eftersom det engelska kommunistpartiet vid denna tidpunkt var alltför svagt behövde man så snabbt som möjligt ersätta det med en mer vördnadsbjudande faktor. Så föddes den felaktiga bedömningen av strömningarna inom de engelska fackföreningarna. Zinovjev lät oss förstå att han inte räknade med att revolutionen skulle ta sig in igenom det brittiska kommunistpartiets trånga valv, utan genom fackföreningarnas breda portaler. Kampen för att via kommunistpartiet vinna de organiserade fackföreningsmassorna ersattes med förhoppningen om att på snabbast möjliga sätt använda den redan färdiga fackföreningsapparaten för revolutionens syften. Ur denna felaktiga uppfattning uppkom senare politiken med den anglo-ryska kommittén, som blev ett hårt slag för både Sovjetunionen och den engelska arbetarklassen, ett slag som bara överträffas av nederlaget i Kina.

I **Oktoberrevolutionens lärdomar**, som skrevs så tidigt som på sommaren 1924, tillbakavisades tanken på en snabbare väg – en väg som skulle bli snabbare med hjälp av vänskap med Purcell och Cook, som den vidare utvecklingen av denna tanke visade – på detta sätt:

Den proletära revolutionen kan inte segra utan partiet, mot partiet eller med hjälp av ett surrogat för partiet. Det är den huvudsakliga lärdomen av de senaste tio åren. Det är sant att de engelska fackföreningarna kan bli en mäktig hävstång för den proletära revolutionen; de kan t.ex. under vissa omständigheter och för en viss period även ersätta arbetarsovjetera. Men de kan inte göra det utan det kommunistiska partiets stöd, än mindre mot dess vilja; de kommer endast att kunna spela denna roll om det kommunistiska inflytandet blir övervägande inom dem. *Denna lärdom om partiets roll och betydelse i den proletära revolutionen har vi fått betala alltför dyrt för att låta något av den försvinna ur minnet.* (**Oktoberrevolutionens lärdomar**, s 28)

Samma problem analyseras på ett mer omfattande sätt i min bok *Vart går England?* Denna bok ägnas från början till slut åt att visa att inte heller den engelska revolutionen kan undvika kommunismens portaler, och att det engelska kommunistpartiet med en riktig, modig och oförsonlig politik som undviker alla illusioner i fråga om avstickare kan växa med stormsteg och mogna så att det inom loppet av några år kan bli vuxet sina uppgifter...

Vad gäller den anglo-ryska kommittén, den tredje mest viktiga frågan för Kominterns strategiska erfarenheter under senare år, återstår efter allt som oppositionen sagt i en hel rad artiklar, tal och teser bara att göra en kort sammanfattning.

Som vi redan sett var utgångspunkten för den anglo-ryska kommittén en otålig strävan att hoppa över det unga och alltför långsamt växande kommunistpartiet. Redan innan generalstrejken gav det hela erfarenheten en felaktig karaktär.

Man såg inte den anglo-ryska kommittén som ett tillfälligt block på toppnivå som måste brytas, och som vid första bästa prövning oundvikligen och demonstrativt måste brytas för att kompromettera fackföreningsledningen (General Council). Nej, inte bara Stalin, Bucharin och Tomskij, utan även Zinovjev, såg det som ett långvarigt "kompanjonskap" – ett verktyg för att systematiskt revolutionera de engelska arbetarmassorna, om inte porten så åtminstone uppgången till den port genom vilken det engelska proletariatet skulle beträda revolutionen. Ju längre den existerade desto mer omvandlades den anglo-ryska kommittén från en tillfällig allians till en oantastlig princip ovanför den verkliga klasskampen. Det visade sig under generalstrejken.

När massrörelsen gick över i ett öppet revolutionärt skede hoppade de liberala Labourpolitiker som hamnat lite till vänster snabbt tillbaka till den borgerliga reaktionens läger. De förrådde öppet och

medvetet generalstrejken, varefter de undergrävde och förrådde gruvstrejken. Reformismen bär alltid på möjligheten till förräderi. Men det innebär inte att reformism och förräderi är en och samma sak i varje ögonblick. Inte helt. Man kan göra tillfälliga överenskommelser med reformisterna när de tar ett steg framåt. Men att bevara blocket med dem när de skräms av rörelsens utveckling och begår förräderi, är liktydigt med att på ett kriminellt sätt acceptera förrädarna och dölja förräderiet.

Eftersom frågan om kolgruveindustrin hade blivit den statliga politikens viktigaste fråga hade generalstrejken till uppgift att sätta ett gemensamt tryck mot arbetsköparna och staten med kraften från fem miljoner arbetare. Ledningens förräderi knäckte strejken redan i dess första skede. Det var en stor illusion att tro att en isolerad ekonomisk strejk bland gruvarbetarna ensam skulle kunna uppnå vad generalstrejken inte lyckades uppnå. *Just däri låg General Councils styrka*. Den räknade kallblodigt med att gruvarbetarna skulle lida nederlag, och att som ett resultat av det stora delar av arbetarna skulle bli övertygade om att General Councils förrädiska råd var ”korrekta” och ”rimliga”.

Att upprätthålla det vänskapliga blocket med General Council och samtidigt stöda gruvarbetarnas långdragna och isolerade ekonomiska strejk som General Council var mot, verkade på förhand vara uträknad för att låta fackföreningarnas ledare komma ur denna mäktiga prövning med minsta möjliga förluster.

Ur revolutionär synvinkel visade sig de ryska fackföreningarnas roll bli ytterst ogynnsam och rent av ynkelig. Förvisso var det helt nödvändigt att stöda en till och med isolerad ekonomisk strejk. Därom råder ingen som helst tvekan bland revolutionärer. Men detta stöd skulle inte bara ha varit ekonomiskt utan också revolutionärt politiskt. De allryska fackföreningarnas centrala råd skulle öppet ha sagt till de engelska gruvarbetarna och hela den engelska arbetarklassen att gruvarbetarnas strejk bara kunde segra om den genom sin envishet, orubblighet och omfattning kunde bereda vägen för en *ny generalstrejk*. Och det kunde man bara uppnå med hjälp av öppen och direkt strid mot General Council, regeringsorganen och gruvägarna. Kampen för att förvandla den ekonomiska strejken till en politisk strejk skulle därmed ha medfört ett våldsamt politiskt och organisatoriskt krig mot General Council. Det första steget i detta krig måste bli att bryta med den anglo-ryska kommittén, som hade blivit ett reaktionärt hinder, en boja om foten på arbetarklassen.

En revolutionär som väger sina ord kan inte påstå att segern *skulle ha varit garanterad* med denna linje. Men segern var *möjlig* längs denna väg. Ett nederlag längs denna väg vore ett nederlag längs en väg som *senare* skulle kunna leda till seger. Ett sådant nederlag är skolande, det vill säga stärker de revolutionära tankarna inom arbetarklassen. Samtidigt innebar det rent finansiella stödet till den tärande och hopplösa fackliga strejken (facklig strejk – till sin metod, revolutionärt politisk – i sitt mål) bara att General Council fick vatten på sin kvarn. De väntade lugnt tills strejken föll samman av svält och bevisade på så sätt att de ”hade rätt”. General Council kunde givetvis inte bida sin tid under flera månader som öppen strejkbrytare. Det var just under denna kritiska period som General Council behövde den anglo-ryska kommittén som politisk skydd mot massorna. Frågan om den dödliga klasskampen mellan det engelska kapitalet och proletariatet, mellan General Council och gruvarbetarna, förvandlades på så sätt till en fråga om en vänskaplig diskussion mellan allierade inom samma block, det engelska General Council och de allryska fackföreningarnas centrala råd, en diskussion om vilken väg som var bäst just då: att sluta ett avtal eller att föra en isolerad ekonomisk strejk. Det oundvikliga resultatet av strejken ledde till ett avtal, det vill säga löste den vänskapliga ”diskussionen” till General Councils förmån.

Genom sin felaktiga inriktning hjälpte den anglo-ryska kommitténs hela politik, från början till slut, bara General Council. Inte ens det faktum att strejken under lång tid understöddes ekonomiskt tack vare den ryska arbetarklassens stora självupppoffringar hjälpte det engelska kommunistpartiets

gruvarbetare, utan bara just detsamma General Council. Resultatet av den mäktigaste revolutionära rörelsen i England sedan chartismens dagar är att det engelska kommunistpartiet knappast har vuxit, medan General Council sitter säkrare i sadeln än före generalstrejken.

Sådant blev resultatet av denna unika ”strategiska manöver”.

Den envishet man visade i frågan om att bevara blocket med General Council, och som ledde till en uppvisning i direkt underdånighet vid det skamliga mötet i Berlin i april 1927, bortförklarades återigen med denna ständiga hänvisning till ”stabiliseringen”. Om revolutionens utveckling drabbas av bakslag, förstår ni, då måste man hänga fast vid Purcell. Detta argument förefaller ytterst djupsinnigt för en sovjetfunktionär eller en facklig aktivist som Melnitjanskij, men är i själva verket ett perfekt exempel på empirism – till yttermera visso uppblandat med pedanteri. Vad innebar ”stabiliseringen” för den engelska ekonomin och politiken, i synnerhet under åren 1925-27? Innebar den att produktivkrafterna utvecklades? Att den ekonomiska situationen förbättrades? Att framtidsutsikterna såg ljusare ut? Inte alls. Hela den engelska kapitalismens så kallade stabilisering upprätthålls bara tack vare de gamla arbetarorganisationernas alla olika konservativa krafter, och tack vare det engelska kommunistpartiets svaghet och obeslutsamhet. På det ekonomiska och sociala området är den engelska revolutionen redan helt och fullt mogen. Frågan är rent politisk. Stabiliseringens viktigaste stöttepelare är Labourpartiets och fackföreningarnas ledningar, som i England utgör en enda enhet men praktiserar en arbetsdelning.

Med tanke på de stämningar som arbetarmassorna uppvisade under generalstrejken så leds inte den kapitalistiska stabiliseringen längre av MacDonald och Thomas, utan av Pugh,²³ Purcell, Cook och company. De utför arbetet och Thomas sköter finputsningen. Utan Purcell skulle Thomas hänga i luften, och med honom också Baldwin. Det främsta hindret för den engelska revolutionen är Purcells falska, diplomatiskt förklädda ”vänsterism”, som omväxlande och ibland på samma gång vänslas med kyrkans män och bolsjevikerna och som alltid är beredd att inte bara slå till reträtt utan också begå förräderi. *Stabiliseringen är Purcellism*. Utifrån detta inser vi hur teoretiskt absurda och blint opportunistiska hänvisningarna till ”stabiliseringen” är för att rättfärdiga det politiska blocket med Purcell. För att kunna bryta sönder ”stabiliseringen” måste Purcellismen krossas. I denna situation är även skuggan av solidaritet med General Council det värsta brott och skändligt mot de arbetande massorna.

I sig själv kan inte ens den allra mest korrekta strategi alltid leda till seger. Huruvida den strategiska planen är riktig bekräftas av om den följer klasskrafternas verkliga utveckling och om den bedömer utvecklingens delar på ett realistiskt sätt. Allvarligast och mest vanärande och med de mest ödesdigra konsekvenserna för rörelsen är det nederlag som är typiskt mensjevickiskt, som beror på en felaktig uppskattning av klasserna, en underskattning av de revolutionära faktorerna och en idealisering av fiendens styrkor. Sådant var våra nederlag i Kina och England.

(Översättning från engelska: Göran Källqvist.)

23 **Arthur Pugh** var ordförande för General Council under generalstrejken, och förhandlade tillsammans med Citrine och Thomas med Baldwin och Toryregeringen.